

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

Jäsen- ja asiakaslehti 2/2026 www.proagria.fi/kp

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Osta liput
ennakkoon
koko perheelle
ja säästä!

farmari.net

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Tavataan Farmarissa Kalajoella!

Avoinna to ja pe 10-18, la 10-17

ASIAA JA
ELÄMYKSIÄ!

KOTIELÄIMET
KONEET
METSÄ
PALVELUT
MAKUMAAILMA
KÄDENTÄIDOT

Melkein valmista

Ritva-Liisa Nisula, johtaja
ProAgria Keski-Pohjanmaa

Farmari-näyttelyn avajaisiin on kuutisenkymmentä päivää. Kalajoen lentokenttä-alueelle on tehty huoltoteitä, raivattu ja päällystetty näyttelykenttää, vedetty sähkö- ja vesijohtoa sekä valmistauduttu kesän suurtaapahtumaan turvallisuus, käytännöllisyys ja tarkoituksenmukaisuus takaraivossa. Taustalla on ollut suuri joukko kaupungin, viranomaisten, kumppaneiden, vapaaehtoisten ja ProAgrian osaavia ja innostuneita ihmisiä. Alkuun lähdimme yhden käden sormin laskettavalla väkimäärällä, nyt meitä on satakunta, jotka tavalla tai toisella edistämme suomalaisen maatalouden ja maseudun näytekkunan rakentamista Kalajoen hiekkasärkkien maisemaan.

Kaikkien suurtaapahtumien järjestäminen ei suju näin jouhevasti, hyvässä ja rakentavassa yhteistyön

hengessä. Kaikesta on pääteltävissä, että Farmari-näyttely otetaan tosissaan, sen halutaan onnistuvan ja onnistumisen edellytyksistä myös huolehditaan sillä vakavuudella, mitä valtakunnallisen maatalousnäyttelyn maakunnallisilta taustajoukoilta voi odottaakin.

Odotamme Kalajoelle 20 000 näyttelyvierasta päivässä. Se on valtava määrä ihmisiä ja autoja. Näyttelyyn tuovia pääteitä on kolme, pohjoisesta ja etelästä kasitie ja idästä Savontie eli vt 27. Liikenteenohjauksesta vastaavat ammattilaiset ja vapaaehtoiset tekevät taatusti parhaansa, että liikenne rullaa, jonot liikkuvat ja jokainen löytää kulkuneuvolleen parkkipaikan. Sataman etäparkin ja näyttelyalueen välillä jatkuvalla syötöllä kiertäviin linja-autoihin ehtii jokainen ihan varmasti, olipa tuossa tai lähdessä.

Näyttelyalue on noin kahdeksan hehtaarin suuruinen, selkeä ja hyvin hahmotettava. Hiekkasärkät Areenan Farmari-lavalla pidetään kaikki juhllallisuudet ja palkitsemiset sekä osa paneeleista. Snellman-lavalla Makumaailman kulmassa on paneeleja, tietoa, taitoa ja kulttuuria sekä musiikkia, tanssia ja teatteria. Jokaiselle löytyy jotain laajasta asiapitoisesta ja hyvänmielen ohjelmatarjonnasta. Hengenravinnon lisäksi farmarilaisia ravitaan näyttelyravintolan ja Makumaailman tarjonnalla eli suomalaisella lähiruudulla. Makumaailman ruokakojuista löytyy tutumpaa ja tutustumisenarvoista evästä kaikenikäisille ja -kokoisille näyttelyvieraille piknik-hengessä.

Kalajoen Farmari on melkein valmis. Juhannuksen jälkeen se on valmis.

Tervetuloa, teille me Farmaria teemme!

Tapahtumakalenteri 2026

Tapahtumien yhteydessä on QR-koodi, josta voi puhelimen kameralla skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

Henkilöstön johtaminen ja työnantajamielikuva -Teams-aamukahvit
(SuperSuksee-hanke) ke 22.4. klo 10-11, Teams
Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Hevosyrittäjille - Hyödynnä peltotuet ja Neuvo-rahoitus -webinaari
ke 22.4. klo 11-13, Teams

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Yrittäjä- ja yritysjäsenen kevään webinaari kasvintuotannon kannattavuudesta

pe 24.4. klo 8.30-10.30, Teams
Yrittäjä- ja yrityswebinaarissa tuoretta tilannetietoa, vinkkejä pellon kasvukunnan ylläpitoon ja sätason parantamiseen sekä ratkaisuja tuotantoriskien hallintaan ja kustannustehokkuuteen. Tule kuulemaan asiantuntijoidemme parhaat vinkit päätöksenteon tueksi.

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Tunnista uhkaavat rikat -webinaari (Tietovirta-hanke)
ti 21.4. klo 10-11, Teams
Haitalliset rikkakasvit rikkakanan-

hirssi ja viherpantaheinä ovat yleistyneet ilmastonmuutoksen myötä ja siirtymässä pohjoista kohti. On tärkeää oppia tunnistamaan ja havaitsemaan nämä lajit ajoissa, jotta ne eivät pääse yleistymään viljelyksillä. Vaarana on myös, että lajit leviävät koneiden tai eläinten välityksellä. Webinaarin asiantuntijoina ovat Sami Markkanen, Ruokavirasto ja Jasmin Isotupa, Nylands Svenska Lantbruks-sällskap NSL. Ilmoittaudu:

Muutoksia tuotantosuuntaan -webinaari

ke 29.4. klo 10-11, Teams
Maatalouden toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti ja siksi yhä useampi maatila pohtii päätuotantosuunnan vaihtoa, esimerkiksi siirtymistä eläinten pidosta kasvinviljelyyn. Asiantuntijana Teemu Kinnunen. Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Eläinten suojaus -webinaari
to 7.5., Teams
Lampaiden tautisuojaus ja laidunkauden loisasiat. Seuraa ProAgria.fi/tapahtumat -nettisivuja ja Katras Kannattavaksi Facebook -ryhmää.

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset 2026

Paikka	Aika	Testauspaikka
Kalajoki	29.5. klo 9-12	Hankkijan piha
Kalajoki	29.5. klo 13-16	Tyngän mylly, Kalajoki
Lohtaja	1.6. klo 8.30-11	Ent. Lantmännen JMT Koskelan piha
Kälviä	1.6. klo 11.30-13.30	STI Kaffelin piha
Ullava	1.6. klo 14.15-15	Monitoimitalon piha, Rahkonen
Ullava	1.6. klo 15.30-16	M-market Lukkarin piha
Himanka	2.6. klo 9-10.30	Urheiluhallin piha
Kannus	2.6. klo 11.30-15.30	Kannuksen maat.opisto, konehallin edusta
Kaustinen	3.6. klo 9.15-15	Hankkijan piha
Sievi	10.6. klo 9-10.30	Ns-talon piha, Sievinkylä
Sievi	10.6. klo 11.15-12.45	KoneJaket (ent. Hankkijan piha)
Reisjärvi	10.6. klo 13.30-14.30	Ent. TVHn varikko (vesilaitoksen varasto)
Sievi	10.6. klo 15.30-16	Kiiskilän vanha kauppa, Kiiskilä
Veteli	11.6. klo 9-9.15	SEOn piha
Veteli	11.6. klo 10-10.30	Räyriingin tanssilavan piha, Räyriinki
Veteli	11.6. klo 11.15-11.30	Pulkkisen kylätalo, Pulkkinen
Halsua	11.6. klo 12.30-12.45	Maat.kauppa Iso-Karhun varaston piha
Perho	11.6. klo 13.30-15	Perhon maatalousopisto, hallin edusta
Toholampi	12.6. klo 9.15-10.30	ABC-kylmäaseman sorakenttä
Lestijärvi	12.6. klo 11.45-13	P. Kauppisen huoltoaseman piha
Kalajoki	15.6. klo 9.30-13	Tyngän mylly, Kalajoki

Lisätietoja Jouni Huhtalalta, puh. 040 512 3703 ja Jarmo Karhulalta, puh. 044 521 2210.

Maaseudun puolesta -kunniamainintaehdotukset 15.5. mennessä

Ehdota henkilöä, yhteisöä tai yritystä, joka on tehnyt tai toiminut ansiokkaasti maaseudun puolesta:

Farmari-maatalousnäyttely Kalajoella 25.-27.6.2026

Helsingin Maatalouskonemessut 8.-10.10.2026

Marssia ja kuujuttuja

Suomalaiset nuoret viljelijät marssivat traktoreineen eduskuntatalolle mieltä osoittamaan. ”Kuka viljelee, jos ei nuoret” -iskulause oli moniin kyltteihin kirjoitettu. Viesti on aiheellinen, sillä nyt saattaa monia nuoria viljelijöitä hirvittää, kun lannoitteiden hinnat ja polttoaineet ovat kallistuneet ja kohonneet korotkin saattavat nostaa lainojen kustannuksia. Samaan aikaan tuotteista saatavat hinnat ovat laskeneet. Tässä mietin, että varmasti se säikäyttää, kun se tapahtuu ensimmäisen kerran, eikä aikaisempaa kokemusta ole, kuten kokeneemilla viljelijöillä. Tilanteet eivät kuitenkaan ole vertailtavia, koska tilanteet yleisessä taloudessa ovat erilaisia eikä ilmapiiri ole kovin innostava. Tässä on ProAgrialla ja muilla järjestöillä näytönpaikka saada maaseudulle kokonaisvaltaista arvostusta. En tarkoita kriisipaketteja, jotka menevät suoraan kauppojen kassaan, vaan uusia innovaatioita ja ajan henkeen sopivia menetelmiä, joissa yhdistyy tehokas tuotanto ja ympäristön huomioonottaminen, esimerkiksi tiestöjen parannuksilla ja tilusjärjestelyin.

Ihminen kuussa tai kuun takana on ollut viime aikoina otsikoissa Artemis II -lennon aikana. Ihminen

kävi nyt kauimpana maasta kuin kertaakaan aikaisemmin. No ehkä ne merkittävimmät tapahtumat sattuivat valitettavasti täällä maan kamaralla. Nyt sotajalalla on oltu Lähi-idässä ja saatu maailman öljymarkkinat sekaisin ja hinnannousut nopeasti näkymään polttoaineiden kuluttajille. Kohti uutta satokautta lähdetään jälleen kerran arvaamattomassa tilanteessa. Kyllähän tuo sääkin arveluttaa, kun tammi-helmikuu oli todella rajua pakkasta ja sitten keväistä säätä on jo ollut lähes maaliskuun alusta. Toivotaan kuitenkin suotuisia kelejä lähestyville kevätöille.

Lopuksi muutama sana ProAgria Pohjanmaasta. Neuvottelut ovat edenneet ja uuden keskuksen organisaatio alkaa hahmottua. Molempien keskusten henkilöstö pääsee tutustumaan toisiinsa kevään aikana yhteisessä henkilöstöpäivässä. Neuvottelujen aikana olen painottanut, että yhdistyminen tehdään asiakkaiden ja asiantuntijoiden parhaaksi.

Mukavaa kevättä!

Tapani Orjala

ProAgria Keski-Pohjanmaan hallituksen puheenjohtaja, p. 040 5288 405

OTA YHTEYTTÄ!

Meidät tavoitat

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735
 etunimi.sukunimi@proagria.fi
 www.proagria.fi/kp
 Toimisto avoinna 9-15
 Valtakunnallinen palvelupuhelin
 avoinna ma-to 9-15 044 4209 000

HALLINTOPALVELUT

Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
 Talouspäällikkö Marju Erkkilä 050 3402 633
 Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
 Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
 Juha Nivala 040 8610 641
 Eteläisen alueen palvelupäällikkö
 Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
 Viestijä Ritva Karri
 (myyntireskontra, viestintä, järjestö) 040 5234 113
 Taloussihteeri Saira Sulonen
 (laskutus, ostoreskontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Tuotosseuranta
 - näytteenotot, koelypsyt, aseman-
 testaukset, robottimaitojen tallen-
 nukset, viivakoodien opastukset
 Armi Hotakainen 040 0644 261
 Charlotta Hästbacka 050 5939 094
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
 Kirsi Leppikorpi 040 0367 656
 Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
 EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
 Kasvinsuojeluruiskujen testaus
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Jarmo Karhula 044 5212 210
 Kasvinviljelyneuvonta
 Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Jenni Kangastalo 050 5937 651

Jarmo Karhula 044 5212 210
 Ville Myllylä 050 5987 228
 Elina Orjala 0400 260 575
 Riikka Rinta-aho 040 5234 116
 Jari Tikkanen (luomu ja luomukoulut.) 040 0162 147
 Kasvinsuojelukoulutukset
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Kotieläinneuvonta ja ruokinta
 Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
 Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
 Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
 Sini Sillanpää 043 8250 526
 LEAN ja HR Liisa Koskela 050 5120 615
 Luomukotieläinneuvonta
 Seija Roimela 040 8479 740
 Luonnonmukainen tuotanto,
 EU-tukineuvonta
 Jari Tikkanen 040 0162 147
 Seija Roimela 040 8479 740
 Lypsyrobotineuvonta
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Maatilojen talousneuvonta,
 budjetointi, omistajanvaihdokset
 Heikki Ojala 040 5342 166
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Teemu Kinnunen 050 3100 827
 Juha Nivala 040 8610 641
 Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
 Robottilypsyn kehitysohjelma
 Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Viljakaupan tarkkailu Jouni Huhtala 040 5123 703
 Viljelijöiden työterveyshuolto
 Liisa Koskela 050 5120 615
 Yrittäjäneuvonta ja laatuasiat
 Liisa Koskela 050 5120 615
 Ympäristöneuvonta, ympäristötukiasiat
 Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS

Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitalo 040 1964 434
 Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
 Milka Kähtävä 043 8254 281
 Maisema- ja ympäristöasiantuntija
 Milla Siltanen 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU

Heikki Ojala 040 5342 166
 Liisa Koskela 050 5120 615

TILITOIMISTOPALVELUT

Maatalous- ja metsätalousasiakkaita
 palvelevat kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus-
 ja palkanlaskenta-asioissa:
 Minna Ketola 050 4063 975
 Saara Mikkola 043 8254 280
 Seija Roimela 040 8479 740
 Milla Siltanen 043 8254 284
 Yrittäjäasiakkaita palvelevat kirjanpito-,
 kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
 Minna Ketola 050 4063 975
 Milla Siltanen 043 8254 284
 Saara Mikkola 043 8254 280

RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT

JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE

Sari Harju 040 5234 114
 Charlotta Hästbacka 050 5939 094
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
 Sanna Luostarinen 0400 974 165
 Johanna Malinen 041 7310 913
 Kristiina Viitanen 050 4629 451

Tilaa tutut työkalut kasvinsuojeluun ja lajikevalintaan!

Saatavissa ProAgrian verkko-kaupasta:

VarjoCast

Maatilojen varautuminen **ProAgria**
Keski-Pohjanmaa

Tutustu podcast-sarjaamme! VarjoCast on kymmenosainen podcast-sarja, jossa puhutaan maatilojen varautumisesta erilaisiin häiriötilanteisiin ja riskeihin.

Kuuntele tästä!

 Euroopan unionin osarahoittama VarjoCast on tuotettu osana ProAgria Keski-Pohjanmaan Varjo-hanketta. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

SuperSuksee podcast

Kuuntele uudet jaksot Spotifyssa!

Jakso 2:
Terhi Haataja ja Ville Karhula - Millainen prosessi sukupolvenvaihdos on jatkajalle?

Jakso 3:
Ritva Parkas ja Esko Tynkkynen - Sukupolvenvaihdos ja tunteet: miten SPV:stä jää kaikille mansikka suuhun?

Seuraa, tykkää ja tägää meitä SOMESSA: @ProAgria #proagria

Super SUKSEEN AAMUKAHVIT

Keskiviikkona 22.4.2026
Teamsillä klo 10-11

22.4.2026 Ihmisten johtaminen ja työnantajamielikuva

Alustuksessa kuullaan, miten onnistua ihmisten johtamisessa sekä houkuttelevan työnantajamielikuvan luomisessa.

Linjoilla
maitotilayrittäjä Juha Kantoniemi

Linkin aamukahveille löydät nettisivuilta ja somesta!

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset 2026

© MASELUTUVERKOSTO, MEDIAFARM

Paikka	Aika	Testauspaikka
Kalajoki	29.5. klo 9–12	Hankkijan piha
Kalajoki	29.5. klo 13–16	Tyngän mylly, Kalajoki
Lohtaja	1.6. klo 8.30–11	Ent. Lantmännen JMT Koskelan piha
Kälviä	1.6. klo 11.30–13.30	STI Kaffelin piha
Ullava	1.6. klo 14.15–15	Monitoimitalon piha, Rahkonen
Ullava	1.6. klo 15.30–16	M-market Lukkarin piha
Himanka	2.6. klo 9–10.30	Urheiluhallin piha
Kannus	2.6. klo 11.30–15.30	Kannuksen maatalousopisto, konehallin edusta
Kaustinen	3.6. klo 9.15–15	Hankkijan piha
Sievi	10.6. klo 9–10.30	Ns-talon piha, Sievinkylä
Sievi	10.6. klo 11.15–12.45	KoneJaket (ent. Hankkijan piha)
Reisjärvi	10.6. klo 13.30–14.30	Ent. TVHn varikko (vesilaitoksen varasto)
Sievi	10.6. klo 15.30–16	Kiiskilän vanha kauppa, Kiiskilä
Veteli	11.6. klo 9–9.15	SEOn piha
Veteli	11.6. klo 10–10.30	Räyringin tanssilavan piha, Räyrinki
Veteli	11.6. klo 11.15–11.30	Pulkkisen kylätalo, Pulkkinen
Halsua	11.6. klo 12.30–12.45	Maatalouskauppa Iso-Karhun varaston piha
Perho	11.6. klo 13.30–15	Perhon maatalousopisto, hallin edusta
Toholampi	12.6. klo 9.15–10.30	ABC-kylmäaseman sorakenttä
Lestijärvi	12.6. klo 11.45–13	P. Kauppisen huoltoaseman piha
Kalajoki	15.6. klo 9.30–13	Tyngän mylly, Kalajoki

Kasvinsuojeluruisku tulee olla **ehdottomasti pesty** sekä **ulosottoakseli suojattu**. Ruiskussa tulee olla 200 litraa vettä. Testaajilla on mukana suuttimia ja yleisimpiä varaosia ruiskuihin. Mukana myös edullisia tuulikulkeumaa 90 % alentavia suutinkärkiä ja triplettirunkoja. Ruiskun testaamisen hinta on 239 € (alv 0 %). Lisätietoja Jouni Huhtalalta, puh. 040 512 3703 ja Jarmo Karhulalta, puh. 044 521 2210.

Kasvinsuojeluruiskun testauksen unohtaneiden ruiskut testataan 16.6. Hintaan lisätään matkakustannukset. Pakottavissa tapauksissa (testaus vanhentunut) voidaan sopia erillinen tilakäynti.

Kasvinsuojelututkinto netissä.

Suorita joustavasti, todistus heti sähköpostiisi. Hinta 40 €.

proagria.fi/sahkoinenkasvinsuojelututkinto

ProAgria

#onnistummeyhdessä

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenille tutkinnon hinta 35 €

Muutoksia tuotantosuuntaan -webinaari

Ke 29.4. klo 10–11, Teams

Maatalouden toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti ja siksi yhä useampi maatila pohtii päätuotantosuunnan vaihtoa, esimerkiksi siirtymistä eläinten pidosta kasvinviljelyyn. Webinaarin asiantuntijana on talousjohtamisen asiantuntija Teemu Kinnunen. Osallistumislinkki lähetetään ilmoittautuneille ennen tilaisuutta. Ilmoittautuneet saavat tallennelinkin webinaarin jälkeen. Webinaari on osa ProAgrian valtakunnallista maksutonta talouswebinaarisarjaa.

Ilmoittaudu:

ProAgria

#onnistummeyhdessä

EU-tukineuvontaa tekevät ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat

Halsua-Kaustinen-Lestijärvi-Perho-Reisjärvi-Toholampi-Veteli

Harju Sari 040 523 4114
Tikkanen Jari 0400 162 147
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Kangastalo Jenni 050 593 7651
Huhtala Jouni 040 512 3703
Myllylä Ville 050 598 7228
Orjala Elina 0400 260 575

Kalajoki-Kannus-Kokkola

Huhtala Jouni 040 512 3703
Karhula Jarmo 044 521 2210
Tikkanen Jari 0400 162 147
Kangastalo Jenni 050 593 7651
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Myllylä Ville 050 598 7228
Orjala Elina 0400 260 575

Kalajoki-Sievi

Kangastalo Jenni 050 593 7651
Roimela Seija 040 847 9740
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Karhula Jarmo ... 044 521 2210
Tikkanen Jari 0400 162 147
Myllylä Ville 050 598 7228
Huhtala Jouni 040 512 3730
Orjala Elina 0400 260 575

Luomutilojen EU-tukineuvonta

Roimela Seija 040 8479 740
Tikkanen Jari 040 0162 147

sähköpostit: etunimi.sukunimi@proagria.fi • www.proagria.fi/kp

Maaseudun Puolesta -kunniamaininnan 2026 ansaitsevia voi nyt ehdottaa

Ehdotukset nettilomakkeella 15.5.2026 mennessä:

Maaseudun Puolesta on kunniamaininta maaseudun ja maatalouden eteen tehdystä merkittävästä työstä, jolla on laajaa näkyvyyttä ja vaikutusta. Se voi olla myös yhteisöllisyyttä tai innovatiivisuutta. Maaseudun Puolesta -kunniamaininta jaetaan kerran vuodessa. Maaseudun puolesta -kunniamaininnan saajia vuodeksi 2026 voi nyt ehdottaa. Ehdottaminen on avointa kaikille, ja palkinnon saajaksi voi esittää henkilöä, yhteisöä tai yritystä valintakriteerien mukaisesti. Kunniamaininnan saanut saa tarpeidensa mukaan valitun ProAgrian tai Maa- ja kotitalousnaisten 500 € arvoisen palvelusetelin ja Koti peltojen -keskellä mitalin. Maaseudun Puolesta -kunniamaininnan haku on auki ja ehdotuksia voi tehdä 15.5.2026 saakka. Maaseudun puolesta -kunniamaininnat jaetaan Farmari-näyttelyssä 25.6.2026 Kalajoella.

SUVI ANTILA

Ensimmäiset Maaseudun Puolesta -kunniamaininnat saivat Tuomo Turjansalo Kouvolasta, Reisjärven Kangaskylän Maaseutuseura ry sekä Hirvilahden Kyläkauppa Oy.

Yrittäjä- ja yritysjäsenetuna näyttelylippu Farmari-maatalousnäyttelyyn Kalajoelle

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenet saavat tänä vuonna näyttelylipun Farmariin. Yrittäjäjäsenelle lähetetään yksi lippu ja yritysjäsenelle kaksi lippua. Lippu toimitetaan sähköisenä. Päivitä QR-koodista sähköpostiosoitteesi tai lähetä viesti osoitteeseen ritva.karri@proagria.fi. Näin varmista näyttelylipun saannin!

Yhdistysten jäsenlaskutus Sensessä

Kun olette päättäneet vuoden 2026 jäsenmaksusta vuosikokouksessanne sekä saaneet yhdistyksenne jäsentiedot ajan tasalle, ilmoittakaa jäsenmaksunne suuruus ProAgrialle, jotta saadaan jäsenlaskut liikkeelle: ritva.karri@proagria.fi tai 040 523 4113.

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opinnoissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elinkeinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisenorganisaatioissa. Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hakemukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösunnitelma tai hyväksytystä opinnäytetyöstä aiheutuneet kustannukset, osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiölle, osoite Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai s-postilla osoitteella ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja antaa Ritva-Liisa Nisula, p. 040 5849 550.

Lisätietoja ensimmäisten kunniamainintojen saaneista:

Liity jäseneksi!
proagria.fi/
jäsenyys

Lisätietoja ProAgrian jäsenyydestä

Yrittäjä- ja yritysjäsen -webinaari 24.4.2026, klo 8.30-10.30, Teams

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenwebinaarissa nostamme keskiöön alan tärkeimmän puheenaiheen: mitä on tehtävissä viljantuotannon kannattavuuden parantamiseksi.

- Viljantuotannon kannattavuuden ytimessä – mitkä asiat vaikuttavat ja miten? Kasvintuotannon kehityspäällikkö **Sari Peltonen**, ProAgria Keskusten Liitto
- Mitä käytännön keinoja on tarjolla asiantuntijan näkökulmasta? Kasvintuotannon asiantuntija **Anna-Sofia Koivu**, ProAgria Länsi-Suomi
- Viljelijän näkökulma kannattavuuteen, viljelijä **Juha Wikström**, Taamarla Oy

Keskustelua johdattelee yhteiskuntasuhde- ja vastuullisuusjohtaja **Suvi Anttila** ProAgria Keskusten Liitto

Ilmoittautumiset ja lisätiedot:

Kasvintuotannon kannattavuus – millä keinoilla eteenpäin?

Henkilöstöuutiset

JESSICA PEKKARINEN on valittu kesätyöntekijäksi kasvintuotannon ja tuotosseurannan tehtäviin.

VIIVI TUOMELA on valittu kesätyöntekijäksi kasvintuotannon ja tuotosseurannan tehtäviin.

MATIAS PARPALA on siirtynyt toisiin tehtäviin.

Euroopan unionin
osarahoittama

KUVAT: RIIKKA RINTA-AHO

Lisätietoa Evecsa-
hankkeesta:

Opissa Alankomaiden alangoilla

Ilmastoviisaaseen kasvintuotantoon liittyvä asiantuntijamatkamme Alankomaihin toteutettiin 9.-12.2.2026. Matkamme tavoitteena oli tutustua Alankomaiden maatalouteen, neuvontajärjestelmään sekä siihen, miten ilmasto- ja ympäristöasiat huomioidaan käytännössä. Matkamme mahdollisti ilmastoviisaaseen maatalouteen keskittyvää kansainvälinen Evecsa-hanke.

Matkamme tavoitteena oli saada vertailupohjaa Suomen ja Alankomaiden maatalousjärjestelmien eroista ja yhtäläisyyksistä sekä tarkastella, miten ilmasto- ja ympäristövaatimukset ohjaavat tuotantoa ja neuvontaa Alankomaissa sekä tunnistaa hyviä käytäntöjä, joita voidaan soveltaa suomalaisessa maatalousneuvonnassa.

Kasvinviljelyn koko ketju

Nelipäiväisen vierailumme aikana perehdyimme kasvinviljelyn koko ketjuun analytiikasta tutkimukseen, teollisuuteen ja tilatasolle. Vierailukohteet tarjosivat meille kokonaisvaltaisen kuvan siitä, miten tutkimus, neuvonta, yritykset ja maatilat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Erityistä huomiota kiinnitettiin ilmasto- ja ympäristövaikutusten hallintaan sekä ravinne- ja tuotantotehokkuuteen. Vierailukohteitamme olivat Eurofins Agro, Profyto Po-

tato School, Royal Avebe (Ter Apelkanaal), Wageningen Livestock Research de Marke, Pure Graze Farm sekä Terwoldessa järjestetty AKIS-asiantuntijatapaaminen.

Säätelyä eri pohjalta

Alankomaissa ympäristösäätely on erittäin tiukkaa ja osin suoraan tuotantoa rajoittavaa. Maataloutta ohjaa voimakkaasti nitraattikuormituksen vähentäminen. Alankomaissa on intensiivisen tuotannon seurauksena voimakas ravinneylimäärä. Eläinmääriä on rajoitettu ja tuotannon laajentaminen on sidottu päästövähennyksiin. Aihe on herättänyt paikallisissa hyvin voimakkaita mielipiteitä. Suomessa keskeisiä ympäristöhaasteita ovat ravinnehuuhtoumat vesistöihin sekä turvepeltojen päästöt. Suomessa ohjaus tapahtuu pääosin tukijärjestelmän kautta ja toimenpiteet ovat useammin kannustavia kuin suoraan rajoittavia.

Alankomaiden tiukka säätely toimii esimerkkinä siitä, mihin suuntaan kehitys voi EU-tasolla edetä. Tämä auttaa meitä neuvonnassa ennakoimaan mahdollisia tulevia vaatimuksia ja tukemaan tiloja ajoissa muutoksessa. Molemmissa maissa ympäristövaikutusten hallinta on tulevaisuuden kilpailukykyyn kannalta keskeinen tekijä.

Peltomaa arvossaan

Alankomaat on maailman toiseksi suurin ruuantuottaja, vaikka se on pinta-alaltaan pieni. Tuotanto on äärimmäisen intensiivistä ja pelto on Alankomaissa arvossaan. Peltomme hinta on Suomeen verrattuna vähintään kymmenkertainen ja osassa maata huomattavasti ylikin. Suositummilla alueilla peltomaan hinta lähentelee 200 000 €/ha. Tiloilla tuotannon kehittäminen saattaakin olla haasteellista arvokkaan maatalousmaan ja hallituksen maataloudelle asettamien päästörajoitusten takia.

Intensiivistä viljelyä

Peltomaa Alankomaissa on pääosin hyvää ja ravinteikasta. Lisäksi kasvukausi on pitkä. Lämpimämpi ilmasto mahdollistaa paitsi kasveille, myös kasvitaudeille ja -tuholaisille optimaaliset olosuhteet. Kasvinsuojelu ja lannoitus ovat intensiivisiä ja esimerkiksi perunan ruttoruiskutuksia joudutaan tekemään 15-16 kertaa kasvukauden aikana. Näiden lisäksi kasvinsuojeluainein torjutaan myös kirvojen kaltaisia tuholaisia. Lannoituksessa jopa perunalle käytetään yli 200 kg typpitasoja, mikä kuulostaa suomalaisen perunan typpi-lannoitukseen verrattuna järjettömältä.

Ilmastoviisaus yhdistää

Vierailullamme Alankomaissa tuli hyvin esille se, että niin Suomalaisilla kuin Alankomailla on maatalouden osalta omat erityispiirteensä, haasteensa ja mahdollisuutensa. Tavoite on kuitenkin molemmilla mailla sama – ilmastoviisaus, kestävä ja kannattava maatalous. Yhteiset tavoitteet vahvistavatkin kansainvälisen yhteistyön merkitystä. Matkalla tuli ilmi myös paikallisten viljelijöiden ja nuvojen vahva innostus alastaan. Tämä näkyi korkeana osaamisen tasona.

Matkan järjestelyt toimivat kokonaisuudessaan erittäin hyvin. Ohjelma oli selkeä ja aikataulutettu tehokkaasti. Vierailukohteet muodostivat loogisen ja mielenkiintoisen kokonaisuuden. Ohjelma tarjosi tasapainoisen yhdistelmän tutkimusta, teollisuutta ja käytännön maatilavierailuja. Kokonaisuus mahdollisti syvällisen ymmärryksen Alankomaiden maatalousjärjestelmästä.

Riikka Rinta-aho

Ville Myllylä

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

OP Länsirannikko

OP Jokilaaksot

SuperSuksee- hankkeen Teams-aamukahvit

Henkilöstön johtaminen ja työnantaja-
mielikuva -Teams ke 22.4.2026 klo 10–11

Teams-aamukahveilla perehdytään henkilöstön johtamiseen ja houkuttelevan työnantajamielikuvan luomiseen. Aiheesta alustamassa on maitotilayrittäjä Juha Kantoniemi. Ei ennakkoi-
moittautumista.

Teams-linkki
QR-koodin
takaa:

SuperSukseen materiaalipankki

SuperSukseen materiaalipankista löydät menneiden tilaisuuksien tallenteita ja materiaaleja. Materiaalien aihepiirit liittyvät omistajanvaihdoksiin ja monipuolisesti maatalousyrittäjyyden

osa-alueisiin. Sieltä löytyvät esimerkiksi maatilan toimintaan liittyviä sopimuksia käsittelevän webinarisarjan tallenteet. Apua, olen liian nuori eläkkeelle – mitä maatalousyrittäjyyden jälkeen? -webinaaritallenne omien vahvuksi-

en ja mahdollisuuksien tunnistamiseen sekä inspiroivia tarinoita entisten maatalousyrittäjien urapoluista.

Linkit tallenteisiin löydät SuperSukseen materiaalipankista:

SuperSukseen podcastista näkökulmia omistajanvaihdoksiin ja tilan kehittämiseen

SuperSuksee-hankkeen podcastissa pureudutaan maatilan omistajanvaihdoksen ja tilan kehittämisen eri vaiheisiin. Jaksoissa aihepiirejä pohtimassa ovat hankkeen työntekijät, maatalousyrittäjät ja asiantuntijat. Kuluvana keväänä kanavalla on julkaistu uusia jaksos-
sa pureudutaan maatilan omista-

janvaihdokseen ja henkiseen valmistautumiseen jatkajan näkökulmasta.

Mistä tukea yhteiseen keskusteluun ja omaan prosessiin -jaksoissa selviää, mikä on Maaseudun tukihenkilöverkon Sukupolvenvaihdossoppa. Vieraana ovat maatalousyrittäjät Terhi Haataja ja Ville Karhula. Tunteisiin ja vuorovaikutukseen liittyvässä jaksos-

sa aiheesta keskustelevat maatalousyrittäjien kanssa työskennellyt terapeutti Ritva Parkas ja Kokolan kaupunginteatterin palvelupäällikkö Esko Tynkkynen.

SuperSukseen podcast on vapaasti kuunneltavissa Spotifyssa, kuunteleminen ei vaadi kirjautumista palveluun.

Tästä kuulolle:

Laura Huhtakallio

Kuva iStock

Tukea, varmuutta ja helppoutta peltovalvontaan

Tukiturva antaa sinulle tukea, varmuutta ja helppoutta valmistautuessasi tukivalvontaan. Lisäksi saat kätevästi kännykkääsi muistutukset tukien kannalta tärkeistä päivämääristä ja tekemisistä. Palvelun tarjoamme vain tukihakupalvelujemme asiakkaille.

Hyödynnä palvelumme ja nuku yösi rauhassa!

Ota yhteyttä ProAgrian tukiasiantuntijaan. Löydät yhteystiedot netistä: proagria.fi/eu-tuet

Tilaa Tukiturva proagria.fi/tilaus

TUKITURVASSA SAAT

- Puhelintuen valvontatilanteeseen valmistautuessasi.
- Lisäturvan tukiasioissa. Hoidamme tukihakusi parhaimmalla osaamisellamme ja otamme vastuun palvelusta. Tukiturvassa saat meiltä vastuuvakuutusturvan 0 euron omavastuuosuudella.
- Syysilmoituksen tekemisen ja muistutuksen siitä ennakoon.
- Tekstiviestimuistutukset vuoden ajan tärkeimmistä tukiin liittyvistä ajankohdista ja niihin liittyvistä tekemisistä.

Tukiturvan hinta on 135 € sataan hehtaariin saakka ja 65 € kultakin seuraavalta alkavalta sadalta hehtaarilta + alv 25,5 %.

Hinta sisältää edellä kuvatun palvelun. Syysilmoitus maksimissaan tunnin palveluna. Lisäpalvelut, mukanaolot peltovalvontatilanteissa ja muut palvelut hinnaston mukaisesti.

ALUSTAVAT PELTOTUET vuonna 2026

Tukialue C2

Nivalan YTA-alue/ MV 18.3.2026

maatalous.nivala.fi

Tukitasot ovat €/ ha. Tukitasot tarkentuvat, kun tiedetään koko tukikelpoinen ala.

	ohra kaura vehnä nurmi	ruis, kuitu-hamppu	valk. kasvus-tot (valk.kasvia yli 50%)	rypsi rapsi herne härkä-papu	kumina	kesanto *	Ympäristökorvauksen lohko-kohtaiset toimenpiteet			Ekojärjestelmän tuet yht. enintään 25% suorien tukien alasta		
							maan-parannus- ja saneeraus-kasvit (maks. 20% kk-alasta)	turve-peltojen nurmet	suoja-vyöhyke-nurmi	luonnonhoito-nurmet (maks. 10% suorien tukien alasta) *	viher-lannoitus-nurmet	monimuotoi-suuskasvit (riista, niitty, maisema, lintu)
Ympäristökorvaus	45	45	45	45	113	0	45+223	45+200	430	0	0	0
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242
Perustulotuki	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
Uudelleenjakotuki maks. 50 ha	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Erikoiskasvipalkkio	0	0	0	95	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekojärjestelmän tuet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55	100	210
Pohjoinen ha-tuki	0	75	45	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	0	10	10	0	0	10	0
YHTEENSÄ	440	515	485	610	508	385	663	640	815	440	495	595
Nuorten vilj.EU-tuki maks. 150 ha	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Nuorten vilj. kans.tuki	50	50	50	50	50	0	50	50	0	0	50	0

	Muut ymp.korvauksen lohko-kohtaiset toimet	€/ha	Ekojärjestelmän tuki:
* kesantoa ja luonnonhoitonurmia voi olla yhteensä maks. 25% kk-alasta	Kerääjäkasvit (maks. 35% kk-alasta)	97	Talviaikainen kasvi- peitteisyys 40 €/ha EI makseta: mm. kevyt- muokattu ala, turvepeltojen nurmet, suojavyöhykenurmet, sänkikesanto
kk-ala = korvauskelpoinen ala	Kiertotalouden edistäminen (maks. 80% kk-alasta)	37	
suorien tukien ala = ala, jolle voidaan maksaa perustulotuki (=maatalousmaata, jolla on maataloustoimintaa)	Puutarhakasvien kasvinsuoj.menetelmät	500	
	Lintupellot	600	
	Säätösalaajitus	77	
	Altakastelu tai kuiv.vesien kierrätysjärjestelmä	214	

Luomutuet	Kasvinviljelytila	184 €/ha
	Kotieläintila	184 + 150 €/ha

ALUSTAVAT ELÄINTUET vuonna 2026

Tukialue C2

Nivalan YTA-alue/ MV 18.3.2026

maatalous.nivala.fi

* Eläinpalkkioiden tasot tarkentuvat, kun tiedetään palkkiokelpoisten eläinten koko määrä (voi nousta tai laskea)

NAUDAT		€/eläin	Huomioitavaa
Sonnit	Eläinpalkkio	170*	tilallapitoaika vähintään 60 vrk, sen jälkeen kun sonni on täyttänyt 11 kk
	Kansallinen tuki	415	ruokintapäivien perusteella 6-20 kk:n ikäisille sonneille
Emolehmät	Kansallinen tuki	707	ruokintapäivien perusteella poikineelle emolehmillä
Teurashiehot	Kansallinen tuki	390	ruhopaino väh. 170 kg

LAMPAAT		€/ eläin	
Uuhet	Kansallinen tuki	89	keskimäärin oltava vähintään 1 karitsa/ uuhi ja tukikelpoisia uuhia väh. 20
Kutut	Kansallinen tuki	171	tuotettava kutun maitoa ja kuttuja on oltava vähintään 20
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	Eläinpalkkio	43*	karitsan ruhopaino vähintään 18 kiloa, kilin vähintään 10 kiloa

MUUT			
Sika	viitemäärä 0-170 ey	143 €/ey	eläintiheys on oltava vähintään 0,35 ey/ maatalousmaahehtaari
	viitemäärä yli 170 ey	53 €/ey	
Maito	Kansallinen tuki	9,3 senttiä /litra	

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUS

naudat, lampaat, vuohet, siat, siipikarja

Eläinlaji- ja toimenpidekohtaiset eurot <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/elaintuet/elainten-hyvinvointikorvaus/>

Tukihakutärppejä

Kevään peltotukihaku on jälleen ajankohtaista. Peruslohkomuutoksia on ollut mahdollista tehdä 7.4.2026 lähtien Vipu-palvelussa. Varsinainen peltotukihaku on avoinna 27.4.-9.6.2026.

Huomioi myös, että 30.4.2026 on viimeinen mahdollinen päivä suorittaa ympäristösitoumuksen verkkokoulutus.

Vuonna 2023 ympäristösitoumuksen sitoutuneiden tilojen tulee tehdä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma niin ikään 30.4.2026 mennessä. Ilmasto- ja ympäristösuunnitelman tekemisessä voi hyödyntää ProAgrian asiantuntijan apua.

Tukihakemuksen aikatauluihin ja määräpäiviin on syytä kiinnittää huomiota, koska viivästykset voivat johtaa tukien alenemiseen ja viime hetken muutokset lisäävät virheiden riskiä. Tarvittaessa kannattaa hyödyntää myös ProAgrian asiantuntijoiden apua.

Keräjäkasvi on kylvettävä viimeistään 15.8. hyväksytyllä siemenseoksella tasaisesti koko lohkolle niin, että kasvusto on peittävä. Jos kasvusto ei onnistu, kannattaa toimenpide tällöin perua, jotta välttää seuraamukset. Viimeisestä kylvöpäivästä muistutetaan Vipu-mobiilissa.

Valumavesien hallinta -toimenpiteen lohkot on aiemmin ilmoitettu syysilmoituksella, mutta jatkossa ne ilmoitetaan jo peltotukien haussa.

Luonnonhoitonurmien osalta on huomioitava, että kasvusto täyttää luonnonhoitonurmien vaatimukset. Luonnonhoitonurmen tulee olla joko perustettu tai vanha monilajinen kasvusto, jossa vähintään 50 % on heinä- tai muita nurmikasveja. Esimerkiksi mesiangervo-, maitohorsma- tai vesakoituneet alat eivät kelpaa luonnonhoitonurmeksi. Luonnonhoitonurmi tulee niittää vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9. Pelkkä niitto ei riitä, jos kasvusto ei muuten täytä ehtoja. Tarvittaessa nurmi on uudistettava kylvämällä ja siemenseoksesta enintään 20 % saa olla typensitojakasveja. Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitto tulee tehdä vuosittain.

Monimuotoisuuskasvustojen siemenseokset tulee olla vaatimusten mukaiset. Peltotukihaussa hakemuksella ilmoitetaan mitä kasveja seos sisältää. Monimuotoisuuskasvien alalle on muodostettava peittävä kasvusto, jotta tukea voidaan myöntää, joten pelkkä siemenseoksen kylväminen ei täytä tukiehtoja.

Usean vuoden viljelykierrossa samaa yksivuotista viljelykasvia voi viljellä samalla alalla enintään kolmena vuonna peräkkäin. Usean vuoden viljelykierron on toteuduttava ensimmäisen kerran tänä vuonna.

Lohkotietojen ajantasaisuutta ei voi liiaksi korostaa. Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa tarkastetaan, että lohko-kohtaiset muistiinpanot ovat kunnossa, jotta lohkotietojen pitäminen ajan tasalla helpottaa tarvittaessa asioiden todentamista.

Satelliittiseurannan rooli kasvaa ja lohkojen tapahtumia tarkastellaan automaattisesti. Poikkeamat viljelytoimenpiteissä voivat johtaa lisäselvityspyyntöihin, joten dokumentoinnin merkitys korostuu.

Peltotukihaku korostaa suunnitelmallisuutta ja tarkkuutta. Huolellisesti tehdyllä hakemuksella vältetään lisätoimenpiteitä ja ikäviltä yllätyksiltä.

Lähde: Ruokavirasto

Riikka Rinta-aho

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma kätevästi ja pätevästi

Elina Orjala pitää toimistopäiviä kuntien maataloustoimistoissa ja tekee tukiehtojen edellyttämiä ilmasto- ja ympäristösuunnitelmia. Varaa aikasi suunnitelman tekemiseen Elinalta, p. 0400 260 575.

HEIKKI OJALA

Sari Harju
040 523 4114
Maidon- ja kasvintuotanto

Jouni Huhtala
040 5123 703
Talous- ja kasvintuotanto

ProAgria Keski-Pohjanmaan EU-tukien asiantuntijat

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@proagria.fi

Jenni Kangastalo
050 596 7651
Kasvintuotanto

Jarmo Karhula
044 521 2210
Maidon- ja kasvintuotanto

Ville Myllylä
050 598 7228
Kasvintuotanto

Elina Orjala
0400 260 575
Maidontuotanto

Riikka Rinta-aho
040 523 4116
Kasvintuotanto

Seija Roimela
040 847 9740
Luomutuotanto, tilitoimistopalvelut

Jari Tikkanen
0400 162 147
Luomutuotanto, kasvintuotanto ja energia

Luomusitoumus ja ajankohtaista luonnonmukaisesta tuotannosta

Tänä vuonna tehdään uusia luomusitoumuksia ja voimassa olevaan luomusitoumukseen voidaan liittää lisäalaa. Luomusitoumusta ja luonnonmukaisen tuotannon korvausta haetaan viimeistään 9.6.2026 peltotukien haussa Vipu-palvelussa.

Hae uutta viisivuotista luomusitoumusta, jos voimassa olevaa luomusitoumusta ei ole tai jos voimassa ollut luomusitoumus päättyy 30.4.2026. Muista lisäksi liittyä luomuvalvontaan 30.4.2026 mennessä ja noudata luomun tuotanto- ja sitomusehtoja 1.5.2026 alkaen. Lisäalaa voimassa olevaan sitoumukseen ei voi hakea 10.6.-1.10.2026 välisenä aikana.

Muutokset sitoumuksiin

Muutoksista voimassa olevaan sitoumukseen ilmoitetaan viimeistään 9.6.2026 paperisella lomak-

keella 215M, jos kyseessä on sitoumustyyppien vaihto eli kasvintuotannon sitoumuksen muuttaminen kasvi- ja eläintuotannositoumuksiksi tai toisin päin, sitoumustyyppien lisätiedon vaihto (myyntikasvit, rehuntuotantosopimukset, 50 % rehua omille eläimille) tai sitoumukseen hyväksytyjen eläinlajien poistot tai uuden eläinlajin lisäykset. Huom! sitoumustietoja ei voi muuttaa muutosaikana 10.6.-1.10.2026.

Muut muutokset, esimerkiksi sitoumuslohkojen poistaminen sitoumukselta tai lohkon hakeminen suojavyöhykkeeksi, tehdään vapaaehtoisella ilmoituksella elinvoimakeskukseen. Lohkon poistaminen sitoumukselta ei aiheuta takaisinperintää edellisiin sitoumusvuosiin.

Lisäkoulutus tai neuvonta sekä myyntikasvit

Luomukorvauksen yhden päivän

lisäkoulutuspäivä tai sen korvaava vähintään 3 h neuvontapalvelun käyttö on suoritettava sitoumuskauden aikana. Luomusitoumuksen myyntikasvivaatimus luomukasvinviljelytiloilla on tarpeen muistaa. Myös luomukotieläintilan on noudatettava myyntikasvivaatimusta, jos eläintiheys on alle 0,3 ey/ha. Myyntikasvia ei tarvitse myydä. Myyntikasvi on korjattava tuleentuneena. Myyntikasveiksi hyväksyttävät kasvit ovat listattuina luomusitoumusehdoissa.

Muutoksia tukitasoissa

Vuonna 2026 luomukorvauksen määrä nousee viime vuoteen verrattuna. Kasvintuotannon sitoumuksen korvaus on 184 €/ha, kotieläintuotannon sitoumus 150 €/ha niille hehtaareille, joilla 0,5 ey/ha täyttyy ja avomaan vihannekset-luomukorvaustaso on 679 €/ha.

Muutoksia viljelykasveissa

Maanparannus- ja saneerauskasveja voidaan viljellä yksivuotisen tuotantokasvin jälkeen. Luonnonmukaiseen tuotantoon ne sopivat myös mainiosti. Maanparannus ja saneerauskasvin korvaustasoa on nostettu kiinnostavuuden lisäämiseksi ja se on nyt 223 €/ha. Uutta on mahdollisuus viljellä maanparannus- ja saneerauskasvia samalla loholla kaksi vuotta peräkkäin. Uutena kasvina maanparannus- ja saneerauskasviksi hyväksytään puhdas apila. Luonnonmukaisen tuotannon kannalta apila täyttää palkokasvivaatimusta ja toimii viherlannoituskasvina. On syytä muistaa, että maanparannus- ja saneerauskasvina viljellään vain siihen hyväksytyjä kasveja.

Luomutuotantoehdoista muistettavaa

Viime vuonna Ruokaviraston ylei-

Ympäristö-
sitoumuksiin,
luomusitoumuksiin
ja muihin tuki-
järjestelmiin liittyviä
rajauksia on koottu
yhteen taulukkoon.
Selitykset merkin-
nölle ovat taulu-
kossa ja taulukon
alla.

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla loholla ja maksetaanko lohkolle tukea molemmista toimenpiteistä?

Toimenpide	Tilakohtainen toimenpide, peltokasvit													
	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit	3													
Maanparannus- ja saneerauskasvit	1	1												
Kerääjäkasvien viljely	1	1	3											
Kiertotalouden edistäminen	1	1	1	1										
Suojavyöhykkeet	3	3	3	3	3									
Turvelpeltojen nurmet	1	3	3	3	1	3								
Valumavesien hallinta, säättösalaajitus	1	1	1	1	1	1	1							
Valumavesien hallinta, altakastelu	1	1	1	1	1	1	1	3						
Puutarhakasvien vaihtoehdot kasvinsuojelumenetelmät	3	1	3	1	1	3	3	1	1					
Lintupellot	1	1	3	1	1	3	1	1	1	3				
Kasvinviljely	1	1	1	1	1	4 ^A	1	1	1	3 ^B	1			
Avomaavihannekset	1	1	3	1	1	3	3	1	1	3 ^B	1	3		
Kotieläintuotanto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 ^B	1	1	1	
Talviaikainen kasvipöytäisy	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1
Viherlannoitusnurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	1
Monimuotoisuuskasvit	2 ^C	3	3	3	1 ^E	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F
Luonnonhoitonurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F

- Voit ilmoittaa ympäristökorvauksen suojavyöhyke-toimenpiteen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle, mutta silloin lohokosta ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta.
- Voit saada luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle tukea myös ympäristökorvauksen puutarhakasvien vaihtoehdot kasvinsuojelumenetelmät -toimenpiteestä, jos valitset kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikkattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.
- Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurm-, monimuotoisuuskasvi- tai luonnonhoitonurmi-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvi- tai luonnonhoitonurmet-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- Voit ilmoittaa alalle ympäristökorvauksen kiertotalouden edistäminen -toimenpiteen vain sinä vuonna, kun perustat monimuotoisuuskasvien kasvuston.
- Luomukotieläinlannoitus maksetaan sitoumusalan perusteella niin monelle hehtaarille kuin tilan eläinmäärä riittää (0,5 ey/ha) kasvilajista riippumatta.

Ympäristökorvauksen
sitoumuksen sopimus-
ehdot -taulukko:

sellä luvalla käytetyn tavanomaisen siemenen määrä ilmoitetaan elinvoimakeskukselle 30.4.2026 mennessä. Ilmoitus on todella helpposti tehtävissä Ruokaviraston luomusivuilla kohdassa Luomun tuotantopanokset > Yleinen lupa käyttää tavanomaista lisäysaineistoa.

Luomukotieläintilojen hankkessa kuivikeolkia tavanomailta tiloilta on varmistettava, että olkia ei ole käsitelty rehukäyttöä rajoittavilla kasvinsuojeluaineilla. Luomusuunnitelmassa on kirjattu, että asia varmistetaan ennen olkien vastaanottamista. Lisäksi varastokirjanpitoon kirjataan vastaanotettu olkimäärä. Suosittelemme lisäksi kirjaamaan varastokirjanpitoon päivämäärän, jolloin olkien soveltuvuus on varmistettu.

Jari Tikkanen

Luomuviljelijäkirje 1/2026 on julkaistu Ruokaviraston sivuilla. Kirjeestä selviää tämän vuoden tärkeitä asioita.

Tästä kirjeeseen:

Luomusta, luomusitoumus-ehdoista ja muutosmahdollisuuksista on kerrottu tarkemmin Ruokaviraston verkkosivuilla:

Lisätietoja saa elinvoimakeskuksesta ja kuntien maaseutuviranomaisilta. ProAgrian luomuasiantuntijat antavat myös lisätietoja.

Lumo-kohteet, laidunnus ja rahoitus

Ympäristösopimus on yksi 9.6.2026 mennessä tehtävän peltotukihau yhteydessä haettavista maatalouden suorista tuista. Se kattaa maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimukset sekä kosteikkojen hoitosopimukset.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maisemanhoitosopimukseen kuuluvat perinnebiotooppien sekä muiden luonnonlaitumien tai luontoarvoiltaan monimuotoisten reuna-alueiden tai metsäsaarekoiden laidunnus- tai niittohoito.

Eläimet töihin

Laidunnus hoitaa ympäristöä tavalla, johon ihminen ei pelkällä raivamisella ja niittämällä yllä. Se esimerkiksi rikkoo tehokkaasti maanpintaa ja laiduntavien eläinten lanta toimii hyvänä kasvualustana siitä riippuvaisille uhanalaisille selkärangattomille, kuten naudanlantiaiselle. Lanta lisää myös muiden hyönteisten määrää, mikä monipuolistaa alueen lintulajistoa. Laidun-

PIXABAY

dunnus pitää maiseman avoimena ja lisää kasvupaikan valoisuutta sekä vähentää maaperän ravinteisuutta, mitkä hyödyttävät monia perinteisiä niittykasvejamme ja pölyttäjiä, kun pölyttäjät taas turvaavat ruuantuotantoamme.

Laiduneläinten näkökulmasta hyötyjä syntyy, kun karja pääsee toteuttamaan lajinmukaista käyttäytymistään ja vahvistamaan lau-

makäyttäytymistä. On myös todettu, että eläinten sorkkaterveys ja lihaskunto paranevat laidunnuksen myötä ja luonnonvalo, raitis ilma, monipuolinen ravinto sekä avoin tila edesauttavat kokonaisvaltaista terveyttä.

Laidunkohteen sopimusehdot

Ympäristösopimukseen haettavalla laidunkohdella valitessasi huomioidaan, että monimuotoisten luon-

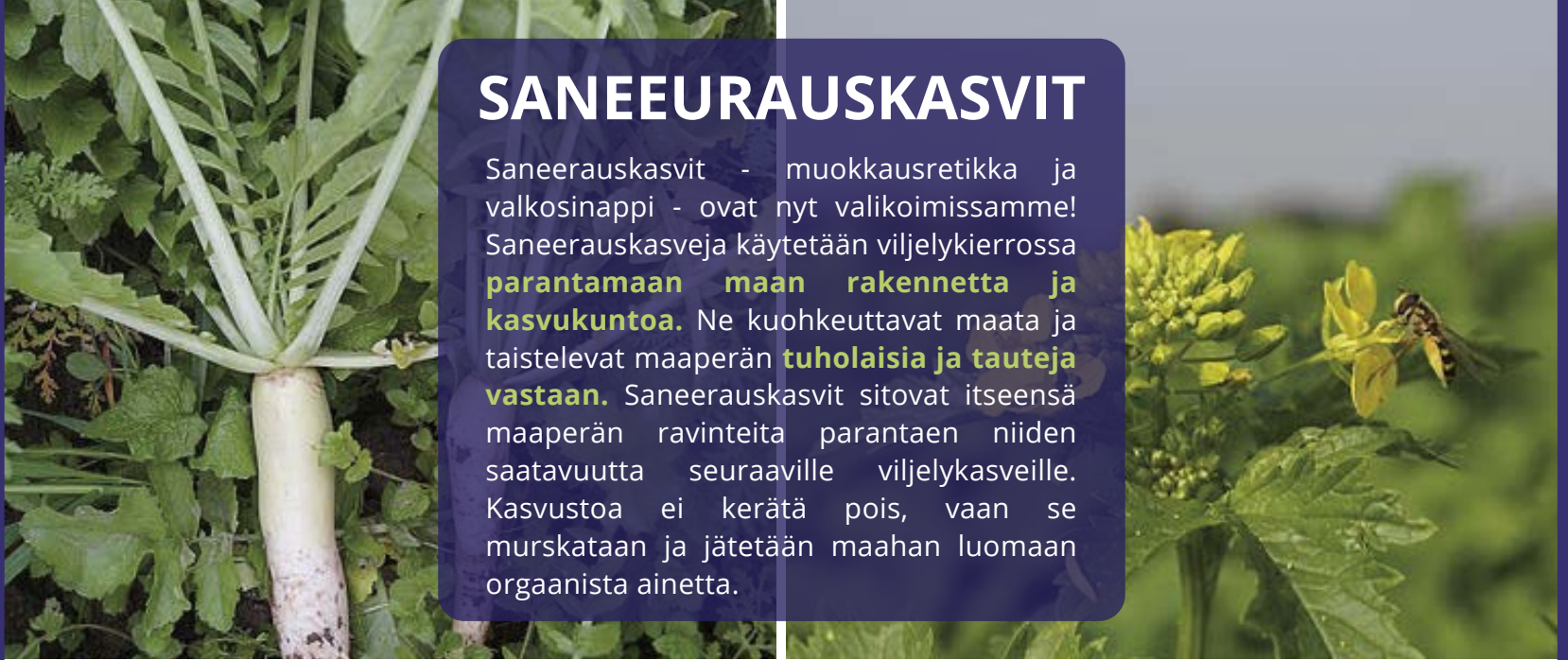
toarvojen lisäksi alueen on oltava riittävän suuri ja sijainniltaan eläimille turvallinen ja terveellinen. Lisäksi alueella tulee olla eläimille riittävästi syötävää. Luonnon monimuotoisuutta ylläpitävä laidunnus perustuu siihen, että laiduneläimet elävät ja kasvavat luonnonlaitumen tuotolla. Ravinnon loppuessa eläimet on siirrettävä pois laitumelta sen sijaan, että niille annettaisiin lisärehua.

Ympäristösopimukseen sitoudutaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Tänä vuonna korvausta hoidosta maksetaan aiempia vuosia enemmän. Hehtaarikohtainen hoitokorvaus on 550 € vuodessa. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden perinnebiotooppien hoidosta hehtaarikohtainen korvaus on jopa 650 €. Hoitokohteen perustamisesta aiheutuviin kustannuksiin voi hakea 450 € hehtaarikohtaista korvausta kunnostusraivauksiin ja 1500 € hehtaarikohtaista korvausta aitaamiseen. Petoaitaamisen korvaus on 2400 €/ha.

Ympäristösopimus vaatii liitteeksi ympäristöhoitosuunnitelman. Neuvoja alueen valintaan ja rajamiseen sekä hoitosopimuksen laatimiseen saa MKNn maisema-asiantuntijalta.

Milla Siltanen

SANEEURAKASVIT

Saneerauskasvit - muokkausretikka ja valkosinappi - ovat nyt valikoimissamme! Saneerauskasveja käytetään viljelykierrossa **parantamaan maan rakennetta ja kasvukuntoa**. Ne kuohkeuttavat maata ja taistelevat maaperän **tuholaisia ja tauteja vastaan**. Saneerauskasvit sitovat itseensä maaperän ravinteita parantaen niiden saatavuutta seuraaville viljelykasveille. Kasvustoa ei kerätä pois, vaan se murskataan ja jätetään maahan luomaan orgaanista ainetta.

Puutarhaliike Helle Oy | 020 740 2400 | info@helle.fi | www.helle.fi

MUELLER

Tilasäiliön
huoltosopimus

1090€ ALV 0%
/ VUOSI

Kysy lisää Jannelta

044 0209 706 – janne.laakso@sft.fi

sft **Finntekniikka**
KYLMAÄLAN AMMATTILAINEN

Mueller Tilasäiliöt

Markkinoiden laadukkaimmat
maidon säilytys- ja jäähdytysratkaisut:

- Mueller säiliö – luonnollinen kylmäaine, energiatehokas.
- Tehokkain, vettä säästävä ja nopein pulssipesuri.
- Kehittynein ja helppokäyttöisin suomenkielinen MIII- ohjausjärjestelmä.
- Sisäänrakennettu maitovahti tiedonkeruujärjestelmä.
- Automaatti- ja asemalypsyyn.

Mueller Pipe Cooler

Maidon esijäähdytin:

- Säästää energiaa.
- Lyhyt takaisinmaksuaika.
- Parantaa maidon laatua.
- Soveltuu sekä asema- ja robottilypsykohteisiin.
- Kestää vesiverkoston paineen.

Mueller tuotteiden maahantuonti, myynti, asennus, huolto ja varaosat.

Kannattavuuden tuntematon jarru

Valtiovarainministeriön virkamiehet arvelivat äskettäin, että Suomen talouskasvun esteenä on "tuntematon jarru". Onko myös maatilojen kannattavuuskehityksen esteenä tuntematon jarru? Onko olemassa jokin tuntematon tekijä, jonka vuoksi tilakoon kasvu ei ole johtanut parempaan kannattavuuteen?

Ei ole. Maatilojen kannattavuuskehitystä ei hidasta tuntematon jarru, vaan keskeiset syyt ovat hyvin tiedossa. Energia ja lannoitteet ovat kalliita tämän hetken tuottajahintoihin suhteutettuna. Maatalouden tukiin ei ole tehty inflaatiokorotuksia, mutta maataloustukien sitoumusehtoja on kiristetty ohjelma-kausi toisensa jälkeen. Tukien reaaliarvosta on siten menetetty kymmeniä prosentteja. Myös "raudan" eli koneiden ja laitteiden hinnat ovat nousseet merkittävästi tämän vuosikymmen aikana.

Sato ja sen laatu

Maatilan kannattavuuskehityksen jarruja löytyy myös tilan rajojen sisäpuolelta. Maito- ja lihanautailoilla kannattavuuden jarruna on monesti nurmien sa-

totaso ja nurmirehun laatu. Jos asioita yksinkertaistaa, voi sanoa, että monilla hyvin kannattavilla kotieläintiloilla on peltoa varsin niukasti eläinmäärään suhteutettuna. Samaan aikaan peltojen nurmisadot ovat korkeita ja kasvustot ovat rikkaruohottomia. Tällä strategialla säästetään pääomakustannuksissa, työajassa, energiankulutuksessa ja monesti myös lannoitekustannuksissa.

Mihin eurosi sijoitat

Kasviviljoilla kannattaa laskea ensimmäisenä, ovatko pelloista maksettavat vuokrat hinnat kohdallaan, kun otetaan huomioon muuttuneet hintasuhteet. Koneisiin ja kalustoon sitoutuneen pääoman määrään on kiinnitettävä entistäkin enemmän huomiota, sillä pääomakustannukset vaikuttavat erittäin voimakkaasti tuotantokustannuksiin tuotettua satotonna kohden. Kasviviljojen kannattaa tavoitella hyvässä kasvukunnossa olevilta peltolohkoilta hyvää ja laadukasta satoa. Pienillä ja vaatimattomassa kasvukunnossa olevilla peltolohkoilla tilanne on kokonaan toisenlainen. Niiden kanssa on käytännössä mahdotonta tehdä tulosta satokasve-

ja viljelemällä. Pitkällä aikavälillä jokaisen pitäisi parantaa peltolohkojen kasvukuntoa, mutta siinä lajissa ei saavuteta pika-voittoja.

Peltorakenne

Tämän päivän teknologia ei pääse oikeuksiinsa hevosajakauden perua olevilla peltolohkoilla. Ylimääräistä kustannusrasitetta aiheutuu sekä hitaasta peltotyöskentelystä, lukuisista siirtymisistä peltolohkojen välillä että ylimääräisistä logistiikkakustannuksista. Ensiapua huonon peltorakenteen aiheuttamaan ylimääräiseen kustannusrasitteeseen saadaan maatalousyrittäjien keskenään tekemistä tilusvaihtoista. Vielä enemmän vaikuttavuutta saadaan tilusjärjestelystä.

Maatalouden kannattavuuskehityksessä ei ole tuntemattomia jarruja. Syyt ovat tunnistettavissa ja varsin usein myös ratkaistavissa.

Jouni
Ingalsuo

Muutoksia tuotantosuuntaan -webinaari

Ke 29.4. klo 10–11, Teams

Maatalouden toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti ja siksi yhä useampi maatila pohtii päätuotantosuunnan vaihtoa, esimerkiksi siirtymistä eläinten pidosta kasvinviljelyyn. Webinaarin asiantuntijana toimii talousjohtamisen asiantuntija Teemu Kinnunen.

Osallistumislinkki lähetetään ilmoittautuneille ennen tilaisuutta. Ilmoittautuneille tallennelinkki webinaarin jälkeen.

Ilmoittaudu:

Pohdintoja talouden tasapainottamisen vaihtoehtoista

Joskus tasapainoinenkin taloustilanne voi sisäisesti tai ulkoisista tekijöistä johtuen johtaa talouden kriisiytymiseen. Maksuvalmius voi siksi heikentyä monista eri syistä, mikä vaatii tasapainottavia toimenpiteitä. Tilakohtaisesti tasapainottavien toimenpiteiden mahdollisuudet vaihtelevat huomattavasti. Heikentyneen taloustilanteen tarkastelu kannattaa aloittaa kartoittamalla taloudellinen asema talousasiantuntijan kanssa.

Syyt heikentyvään taloustilanteeseen

Maatilalla syyt voidaan jakaa karkeasti kahteen eri kategoriaan: tilan sisäisiin ja tilan ulkoisiin tekijöihin. Yleensä syytä heikentyvään taloustilanteeseen on tilatasolla monia ja ne syntyvät ketjureaktiona, jolloin niihin ei kyetä puuttamaan ajoissa. Tärkeää olisikin nähdä se, mitkä ovat eri tekijöiden syy-seuraus -suhteet. Esimerkiksi voi käydä niinkin, että heikentyvä jaksaminen johtaa tuotannon tulosten heikentymiseen, mikä johtaa kannattavuuden heikentymiseen ja sitä kautta maksuvalmiuskriisiin.

Talouden tasapainottamiskeinoja

Tilakohtaisesti talouden tasapainottamiskeinot vaihtelevat merkittävästi ja ovat jokaiselle tilalle omanlaiset.

Esimerkki 1: Tilalla keskittyminen tuotannon tehokkuuteen ei ole ollut riittävää, joten tuotannon tehostaminen on tärkeää.

Esimerkki 2: Tilalla on tehty ylimitotettuja korvausinvestointeja, joiden hoitaminen onnistuu todennäköisesti etenkin korvausinvestoinneista tinkimällä.

Esimerkki 3: Tilalla laajennusinvestoinnin kustannukset ovat ylittäneet huomattavasti kustannusarvion ja velkamäärä on voinut nousta suhteellisen korkeaksi, joten korvausinvestoinneista tinkiminen ja muiden lisätuottojen hakeminen voi olla välttämätöntä.

Esimerkki 4: Tilalla ei välttämättä ole tapahtunut edellä mainittuja asioita, vaan jaksaminen on syystä ja toisesta heikentynyt, joka on johtanut tuotannon tehokkuuden alenemiseen ja sitä kautta kannattavuuden ja maksuvalmiuden heikentymiseen. Tasapainottamiskeinona on jaksamishaasteen syyn vaikutaminen ja mahdollisesti muut talouden tasapainottamistoimet.

Eri tiloilla erilaiset tasapainottamiskeinot

Tilatason tasapainottamiskeinot vaihtelevat, koska taustasyt ja taloudellisen kriisin syvyys vaihtelevat merkittävästi. Hetkellinen taloustilanteen notkahdus voi tasapainottaa käyttöpääomailanla, lainan tai lainojen lyhennysvapaila, jos taustasy notkahdukselle korjaantuu yhtä aikaa.

Pidempiaikaiset heikot tuotannon tulokset ja heikko kannattavuus ovat voineet johtaa liian korkeaan lainamäärään ja merkittävään määrään maksamattomia laskuja. Tällaisessa tilanteessa kannattavuuden parantaminen täytyy tapahtua nopeasti ja maksuvalmius tulisi saada tasapainotettua mahdollisimman pian. Lainahoitajoustojen saaminen pankista voi olla haastavaa. Mikäli pankista ei saada käyttöpääomaa tai lainanhoitajoustoja, käytännössä ainoaksi vaihtoehdoksi jää irtaimen ja/tai kiinteän omaisuuden osarealisointi. Realisoinnilla maksamattomat laskut tulee saada maksettua ja samalla on hoidettava pitkäaikaisten lainojen määrä kestäväälle tasolle. Myynnin aiheuttamia veroseuraamuksia ei tule unohtaa, vaan

realisointitulojen pitäisi riittää niinkin.

Paras vaihtoehto ei ole aina helppo

Talouden kriisiytyessä maataloilalla on usein halu jatkaa maataloutta, pitkäänkin. On todella tärkeää kartoittaa tilanne ja pohtia todennäköisyyttä sille, saadaanko tilanne tasapainotettua nopeasti. Taloudellisen tilanteen tasapainottaminen vaatii usein monia toimenpiteitä ja voimavaroja yrittäjiltä. Mikäli

Reaaliaikainen kirjanpito

Reaaliaikaisella kirjanpidolla saavutetaan useita etuja talouden hallinnassa. Reaaliaikaisuus kertoo todellisen tilanteen maatilan maksuvalmiudesta ja helpottaa kassavirran sekä budjetoinnin seuranta.

Reaaliaikaisuus saavutetaan otamalla käyttöön vuosimenettelyä tiheämpi alv-ilmoituskausi (kuukausi tai vuosineljännes), tai mikäli halutaan säilyä vuosimenettelyssä, reaaliaikainen kirjanpito toteutetaan sähköisellä taloushallinnalla.

Talouden hallinta todentuu

Rahoittajien näkökulmasta kerran vuodessa täytettävä veroilmoitus ja sen laatiminen ei enää riitä kertomaan maatilan taloudellisesta tilanteesta. Ajan tasalla oleva kirjanpito tuottaa raportteja helpos-

ti ja nopeasti ja antaa rahoittajalle signaalia yrityksen talouden suunnitelmallisuudesta ja taloudellisen tilanteen hallinnasta. Yrittäjä antaa taloudestaan tilannekuvan, jonka mukaan hän tietää missä mennään ja on kykeneväinen arvioimaan esimerkiksi investointien ajankohtaa ja kyvykkyyttä selvittää niistä taloudellisesti.

Eroon paperitositteista

Sähköisessä kirjanpidossa kaikki materiaali kulkee kirjanpito-ohjelmaan sähköisesti, eikä paperisten tositteiden kuljettamiseen tai postin kautta toimittamiseen enää kulu aikaa. Tyypillisesti kirjanpito-ohjelmaan muodostuu sähköinen tiliote kerran kuukaudessa, jonka tapahtumat kirjataan kirjanpitoon ohjelmassa jo verkkolaskuina olevilta ostolaskuilta. Jos pa-

perisia tositteita, kuten käteiskuitteja syntyy, ne skannataan kirjanpito-ohjelmaan tähän tarkoitettuun sovellukseen, josta skannattu kuitti siirtyy suoraan kirjanpitäjän käsiteltäväksi. Myös myyntilaskutus hoituu samalla kirjanpito-ohjelmalla sähköisesti. Sähköiseen kirjanpitoon siirtyminen vaatii yritystilin pankissa ja siihen luotavan web service -yhteyden muodostamisen kirjanpito-ohjelmaan. Tämä hoituu helposti pankikohtaisella lomakkeella, jonka täyttämiseksi ja muissa vaiheissa opastamme mielellämme.

Rahoituspäätös edellyttää

On oletettavaa, että ajantasainen kirjanpito tulee rahoituspäätösten edellytykseksi lähitulevaisuudessa. Ulkoistamalla ja sähköistämällä kirjanpitosi vapautat oman resurs-

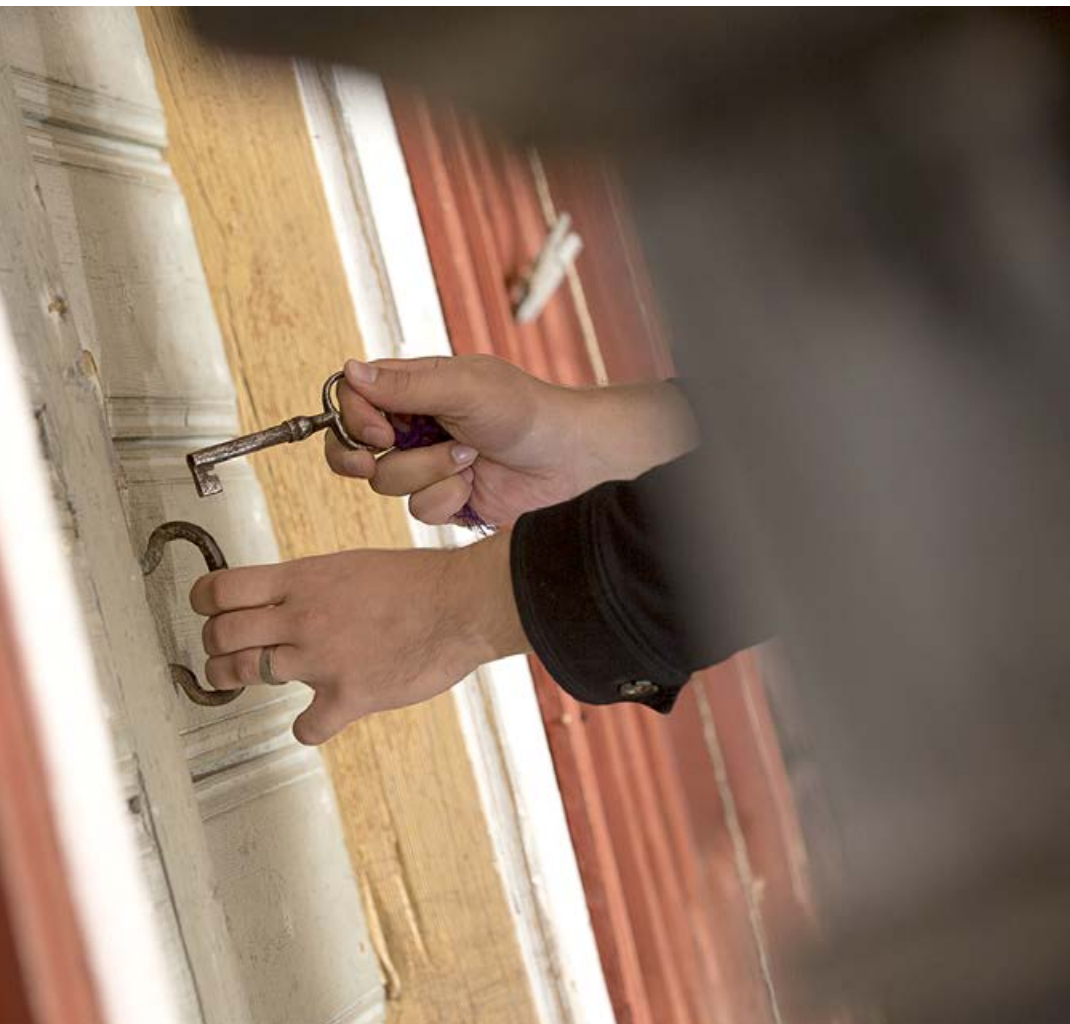
SCAN STOCK PHOTO

sisi muuhun käyttöön. Tällöin myös verosuunnittelu ja useat talouden laskelmat ovat helpommin toteutettavissa kauttamme, kun kirjanpito on saatavilla raporteineen.

Ota yhteyttä, kerromme mielellämme palveluistamme lisää ja suunnittelemme juuri sinulle toimivan palvelupaketin.

Saara Mikkola

voimavaroja muutokseen ei ole, onnistumisen todennäköisyys on kohtalaisen pieni.

Joskus taloudellinen asema voi olla niin heikko, että talousasian-tuntijan roolissa on hyvin pian nähtävissä ja aistittavissa, että tilan tilanteesta on vaikea nousta. Tällöin paras vaihtoehto voi olla tuotannon alasajo. Alasajo riittävän ajoissa voi turvata sen, että taloudellisesti yrittäjät pääsevät nopeammin pinnalle. Mikäli jatkaminen on edelleen selviytymistä ja tulok-

sia ei saavuteta, tiloustilanne voi heikentyä entisestään.

On inhimillistä, että tuotannon lopettaminen aiheuttaa surua, häpeää ja epäonnistumisen tunnetta. Näiden taakse on kuitenkin hyvä pystyä näkemään. Maatalousyrittäjän työmoraalilla ja tiedoilla ja taidoilla varustettu työntekijä on haluttu myös muille aloille, mikäli maataloustuotannosta luovutaan.

Teemu Kinnunen

Heikkenevä taloustilanne

Sisäiset syyt:

- 1) Heikot tuotannon tulokset
- 2) Korkeat tuotantokustannukset
- 3) Heikko talouden suunnittelu
- 4) Heikko johtaminen
- 5) Epäonnistuneet investointihankkeet
- 6) Henkilöstön jaksaminen: omat voimavarat, perhesuhteet, muu tukiverkosto

Ulkoiset syyt:

- 1) Markkinat: tuottajahintojen ja tuotantopanosten hintavaihtelu
- 2) Sääolosuhteet
- 3) Tukipolitiikka: lainsäädännön kiristyminen, tukitasojen heikkeneminen ja maksatusten muuttuminen
- 4) Korkotaso ja rahoitus: korkotason nousu ja rahoituksen saatavuuden ja joustojen heikentyminen.

Tasapainottamiskeinoja on monia

- 1) Liikevaihdon ja tuloksen kasvattaminen satotasojen ja keskituotoksen tai keskipainon kasvun myötä
- 2) Liikevaihdon ja tuloksen kasvattaminen sivuelinkeinoa kasvattamalla
- 3) Kulujen karsiminen, tuotantopanosostojen optimointi
- 4) Budjetointi ja talouden suunnittelu ja ennakointi
- 5) Lainanhoitajousten hakeminen, laina-aikojen muutos ja korkojen kilpailutus
- 6) Käyttöpääomailain
- 7) Osarealisaatiot: myydään metsiä, kesämökki, etäpeltolohkoja
- 8) Investointien hallinta: siirretään ei-välttämättömiä investointeja, toteutetaan vain kannattavat tai pakolliset investoinnit
- 9) Osaamisen kehittäminen
- 10) Yksityistalouden kulutuksen alentaminen
- 11) Tuotannon alasajo.

Tilitoimisto.
Helppoa,
ennakoivaa ja
luotettavaa
taloushallintoa.

Kuva Essi Jokela

ProAgria

proagria.fi/tilitoimisto

Kasvua, joka kantaa

Tarjoamme rahoituksen, riskienhallinnan ja varallisuudenhoidon palveluita, jotka tukevat kasvua ja tuovat taloudellista turvaa tulevaisuuteen.

Tule tapaamaan meitä Farmari-maatalousnäyttelyyn 25.–27.6.2026 Kalajoella.

Pankkipalvelut tarjoaa osuuspankki. Vakuutukset myöntää Pohjola Vakuutus Oy ja OP-Henkivakuutus Oy.

OP Länsirannikko

Myymälä avoinna
ma-to 9-15
pe 9-17, la 9-14

KAUSTISEN
OSUUSMEIJERI

MYYMÄLÄ
MaiRe
Dairy shop

Siltatie 20,
Kaustinen
0400 683 546
kaustisenosm.fi

TUOTTAJAT **VISKAALIN**
TILIA TEURASTAMO LIHANJALOSTAMO
Viskaalintie 54, MUHOS
www.viskaalin.fi

OSTAMME
TEURASSNAUTAA
JÄ VASIKOITA
KASVATUKSEEN
Myös rahtiteurastus!

SOITA 0400-251127

 Maveplan

PELTOJEN VESITALOUS
KUNTOON LUOTETTAVASTI

> HYÖDYNNÄ SALAOJITUKSEN KOHONNUT INVESTOINTITUKI NYT!

Maveplan tarjoaa peltojen laadukkaat kuivatussuunnitelmat. Teemme tilakohtaiset sekä useita tiloja käsittävät kuivatusratkaisut.

> **Salaojasuunnitelmat**
Kokeneet salaojasuunnittelijamme tekevät salaojasuunnitelmat tilan tarpeisiin sopivaksi

> **Salaojakartat mobiililaitteisiin**
Ojien paikantaminen helpottuu, kartat kulkevat aina mukanasi kännykässä

> **Valtaoja- ja putkitussuunnitelmat**
Valtaojien kunnostushankkeiden suunnittelu ja putkitussuunnitelmat

Ota yhteyttä lähimpään asiantuntijaan, me palvelemme.

> **Markus Sikkilä** 050 590 9735
> **Markus Niemelä** 044 741 4339

Pohjustamme unelmia www.maveplan.fi

Hyödynnä muuuuikkea etu!
Kivennäiset ja erikoisrehut nyt rahtivapaasti!

Kun tilaat:

- 500 kg erikoisrehuja tai Premi-Tähti-kivennäisiä
- tai 1 000 kg rakeisia kivennäisiä
- tai 2 000 kg Tähti-täyskivennäisiä.

KAMUN KEVÄTKAMPPIS ON VOIMASSA 1.–30.4.2026.

Lisätietoja kampanjasta
www.kinnusentahtirehut.fi
tai soita 08 5144 700

10 vinkkiä Farmari-vierailuun

Kalajoen Farmari-maatalousnäyttely on kesän odotetuin tapahtuma, jonne saavutaan ympäri Suomen. Seuraavilla vinkeillä saat onnistuneen Farmari-kokemuksen täynnä asiaa ja elämyksiä!

farmari.net

KUVAT: FARMARIN KUVAPANKKI

1 Maltti on valttia!

Tapahtumaan odotetaan jopa 20 000 kävijää joka päivälle. Kannattaa siis jättää kiire kotiin jo lähtiessä ja varautua henkisesti siihen, että ruuhkaa saattaa ilmetä niin liikenteessä, sisäänuloportilla kuin tapahtuma-alueellakin. Onneksi ruuhkat helpottavat nopeasti ja ne painottuvat lähinnä näyttelypäivien ensimmäisille aukiolotunneille.

2 Osta liput ennakkoon edullisemmin

Jonotuksen lippuluukulla voit ohittaa, kun ostat pääsyliput ja pysäköintilipukkeen ennakkoon Farmarin nettikaupasta. Ennakko-liput saat kätevästi puhelimeesi, jolloin riittää, että esität lipun QR-koodin portilla. Pääset sujuvasti ja nopeasti omasta ennakkolipuille tarkoitettusta portista alueelle. Ennakoon ostetut liput ovat myös edullisempia, kuin portilta ostetut - ja kuittikin pysyy sähköpostissa tallessa.

3 Hyödynnä etäparkkia ja bussikuljetuksia

Farmarin etäparkkialue sijaitsee Kalajoen sataman alueella, josta kulkee näyttelypäivien ajan non-stopina bussikuljetuksia näyttely-alueelle ja takaisin. Kannattaa suosilla ajaa auto etäparkkiin tai suosia mahdollisuuksien mukaan muita yhteisiä bussikuljetuksia. Alueelle pääsee helposti myös polkupyörällä, jos asustat lähialueella.

4 Tutustu tapahtuman ohjelmaan nettisivuilla

Farmarin ohjelma julkaistaan etukäteen Farmarin nettisivuilla. Joka päivälle on luvassa runsaasti ammattiasiaa, puhujia, paneelikeskusteluja ja työnäytöksiä. Pistä ajat ja paikat mieleesi ennakkoon, niin et unohda esimerkiksi puheenvuoroja, jotka haluat ehdottomasti kuulla!

5 Lataa Farmari-sovellus valmiiksi puhelimeesi

Ennen näyttelyä julkaistaan Farmari-sovellus, josta löydät helposti yhden sovelluksen takaa kaikki näytteilleasettajat, ravintolamyymälät, aluekartan ja ohjelma-

kataulun. Linkin sovellukseen löydät lähempänä näyttelyä Farmarin nettisivuilta.

6 Herkuttele näyttelyalueella

Näyttelypäivän aikana nälkä taatusti yllättää. Farmarista löytyy perinteisen lounasravintolan lisäksi myös Makumaailma, jonne on koottu erilaisia ruoka-annoksia myyviä ruokakojuja ja -telttoja. Paikalliset maut ja kotimaiset raaka-aineet ovat pääosassa myös näissä herkuissa. Makumaailmasta löytyy jokaiselle jotakin, niin suolaisen kuin makeankin nälkään!

7 Hyödynnä messutarjoukset

Näytteilleasettajien osastot ovat pullollaan messutarjouksia. Jos ostoslistalla on hankintoja, kannattaa ehdottomasti hyödyntää tarjolla olevat messutarjoukset!

8 Muista tuliaiset!

Farmarin torilta löytyy oikeaa markkinatunnelmaa. Tori on täynnä erilaisia lähiruokatuotteiden myyjiä, kädentaitajien tuotteita ja muuta kotiin vietävää.

9 Verkostoidu ja tapaa tuttuja

Farmari on oiva paikka tavata ja vaihtaa kuulumisia vanhojen tuttujen kanssa, mutta myös verkostoitua uusien yrittäjien ja kollegojen kanssa!

10 Muista pitää huoli itsestäsi ja kaveristasi!

Näyttelyalueella aika kuluu huomaamatta ja näkemistä ja kokemista alueella riittää koko päiväksi. Varustaudu näyttelypäivään hyvillä kävelykengillä, pukeudu sään mukaisesti, äläkä unohda aurinkorasvaa – ollaanhan nyt Kalajoella, jossa aurinko paistaa aina! Muista syödä ja juoda vettä säännöllisesti ja pidä hyvä huoli myös muusta seurueestasi. Pakkaa mukaan reipasta reissumieltä ja nauti Farmarista!

Milka Kähtävä

Tavataan Farmarissa Kalajoella!

Farmari-maatalousnäyttely järjestetään Kalajoella 25.–27.6.2026 lentokenttäalueella, aivan Hiekkasärkkien vieressä. Farmari on näyteikkuna nykyaikaiseen suomalaiseen maatalouteen niin alan ammattilaisille kuin kuluttajillekin. Kalajoki sijaitsee elinvoimaisella maatalousalueella, niinpä kiinnostus näyttelyyn on ollut erityisen suurta. Näytteilleasettajapaikkojen myynti on ollut vilkasta, konekenttä ja sisähalli ovat jo täynnä. Laajalla kotieläinteknologia- ja energia-alueella sekä Farmarin vapaa-ajan alueella on vielä joitakin paikkoja vapaana.

Liikenne

Farmari-opasteet ohjaavat Kalajokea lähestyttäessä pysäköintialueille. Tapahtuman yleisöetäparkki on Kalajoen satama-alueella. Sieltä on nonstop-bussikuljetus tapahtumaportille.

Makumaailma

Farmari-alueen sydämessä on Makumaailma. Siellä kohtaavat kotimaiset raaka-aineet ja lähiruoka. Makumaailma on rakennettu viihtyisäksi kortteliksi, jossa jokainen voi hakea kojuista suosikkinsa ja ruokailla yhdessä Makumaailman alueella. Se on paikka, jossa

maistellaan, viivytään ja jaetaan elämyksiä. Ruokailun lomassa voi seurata Snellman-ohjelmalavan esityksiä. Yksi päivän kohokohdista on lavalla järjestettävä hoidari-battle, jossa televisiosta tutut kokit kisaavat parhaasta hotdogista eli nakki-sämpylästä.

Makumaailmassa tarjolla

- Kalaherkkuja
- Makkaraperunoita
- Riistaruokia
- Pitsaa ja burgereita
- Kuplavohveleita
- Muurinpohjalettuja
- Rahkamunkkeja

FARMARI
25.–27.6.2026 KALAJOKI

Kotieläinkentällä kova kattaus eläimiä

Farmarin kotieläinkentällä voi viettää vaikka koko päivän. Lypsykarjanäyttelyt ja eri eläinten rotuesittelyt täyttävät kotieläinalueen kehät. Ohjelmassa on arvostettu lypsykarjanäyttely, lihakarjaa, hevosia ja lännenratsastusta, kuuma-kengitysnäytöksiä ja lampaiden paimennusta. Alueella voi ihastella alpakoita, aaseja ja kilejä. Kotieläinkentältä löytyy myös mehiläisiä lasipesissään. Tapahtumassa on runsaus kattaus isompia ja pienempiä hevosia, ja lampaiden paimennusnäytökset ovat Farmari-kävijöiden suuri suosikki.

Kotieläinkentällä on runsaasti ohjelmaa kaikkina tapahtumapäivinä. Paimennusnäytökset ja kotieläinkehien eläinnäyttelyt sekä kilpailut kiinnostavat yleisöä. Hevosalueella voi tutustua eri rotuisiin hevosiin, mukana myös miniatyyrihevosia.

Ammattilaisten karjanäyttely yhteistyössä Ayrshire- ja Holstein-yhdistysten kanssa

Vuoden 2026 Farmarin kohokohtiin kuuluu ammattilaisten lypsykarjanäyttely, joka toteutetaan yhteistyössä Ayrshire- ja Holstein-yhdistysten kanssa. Näyttely esittelee suomalaisten karjatilojen osaamista ja korkeatasoista eläinainesta.

Tilakohteet

Farmari 2026 kutsuu piipahtamaan tilakohteisiin Kalajoen lähialueilla. Tilakohteisiin on vapaa pääsy, mutta osa kohteista saattaa vaatia ennakoilmoittautumisen.

BULLSTOP OY, KALAJOKI

Nautakasvattamalla pääset tutustumaan nykyaikaiseen lihakarjatuotantoon ja tilan toimintaan.

ISOKUMMUN LUOMU OY JA ISOKUMMUN KEHRÄÄMÖ, SIEVI

Teurastamo tilalla. Kerintä- ja työnäytöksiä.

Kehruukoneet ja myymälä.

KALAJOEN NELIVETO OY, KALAJOKI

Kohteessa on maatalousurakoinnin kalustoa sekä alan käytännön ratkaisuja.

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTON OLLIKKALAN OPETUSMAATILA, KANNUS

Opetusnavetassa showroom sekä virtuaalinavetta.

MAATILA MANNINEN JUHA, KALAJOKI

Lypsykarjatilalla voit tutustua mm. automaattiseen ruokintajärjestelmään.

PIETILÄN PERUNA OY, LOHTAJA

Kohteessa esittelyssä ruokaperunan viljelyä sekä perunan käsittelyä ja pakkausta.

VIHASLAHDEN LUONTOPOLKU, KALAJOKI

Luontopolulla opastettuja kierroksia maisemalaitumella.

Tarkemmat tiedot tilakohteista julkaistaan Farmarin verkkosivuilla kesäkuun alussa. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Konekentällä tekniikkaa ja innovaatioita

Farmarin konekenttä tarjoaa uutuusia ja innovaatioita. Farmarissa on runsaasti ja monipuolisesti nähtävissä maa- ja metsätalouden koneita ja laitteita sekä teknologian uutuusia. Konekentän lisäksi kannattaa suunnata vanhojen koneiden alueella Farmarin Torille.

Farmarin konekenttä on paikka, jossa on paljon nähtävää.

Lavoilla tapahtuu

Ohjelmalavojen äärellä kuulet ajankohtaista ammattiasiaa. Luvassa on paneelikeskusteluja vastuullisuudesta, kannattavuudesta, kuluttajatreendeistä, ilmasto- ja ympäristökysymyksistä sekä suomalaisen ruuantuotannon tulevaisuudesta. Torstain ohjelman teemana on tulevaisuus, perjantaina vastuullisuus ja lauantaina hyvinvointi. Paneeleissa ja tietoisuissa äänissä ovat eri alojen yrittäjät, vaikuttajat sekä mepit ja kansanedustajat. Ruokaa laitetaan ja maistetaan maa- ja kotitalousnaisten näytöskeittiössä.

Kaisa Honkaharju on mukana keskustelemassa Onnellisen ruuan maasta Farmari-lavalla to 25.6. klo 13.30.

Kädentaitoja

Kädentaidot ovat näkyvästi esillä Farmarissa. Tutustu fransupitsi-näyttelyyn, seuraa työnäytöksissä kehruuta, fransupitsin tekoa ja tilkkutyöpajaa. Tapahtumassa on myös kumisaappaiden tuunauskilpailu. Lisäksi myynnissä on upea valikoima kotimaisia käsityötuotteita.

Erityisesti perheen pienimmille

Perheen pienimmätkin nauttivat Farmari-päivästä. Lapsille on katsottavaa ja koettavaa sekä kotieläinosastolla että konekentällä. Omia taitoja voi testata keppihevostuokissa ja näyttelyalueella voi kohdata Önni Möön Peruna-ystäväänsä kanssa. Önnin ja Perunan kanssa lapset pääsevät tutustumaan leikin yhteydessä suomalaiseen maatalouteen.

Önni Möö ja Peruna seikkailevat Farmarissa.

Farmari on avoinna: Torstaina 25.6. kello 10–18 • Perjantaina 26.6. kello 10–18 • Lauantaina 27.6. kello 10–17

Lipunmyynti

Osta liput edullisemmin ennakkoon verkosta! Hanki samalla myös pysäköintilippu, säästät sekä aikaa että rahaa. Liput myös portilta.

Aikuiset:

ennakkolippu 25 €, portilta 27 €

Lapset 7-15 v:

ennakkolippu 11 €, portilta 13 €

Perhelippu sis. 2 aikuista ja 1-3 lasta:

ennakkolippu 65 €, portilta 69 €

Lastenhoitopiste

Alueella on oma lastenhoitopiste, jossa voi imettää perheen pienempiä ja vaihtaa vaipeat. Lue lisää Farmarin nettisivuilta.

Yhteistyökumppanit

Päyhteistyökumppanit ovat Kalajoen kaupunki, LähiTapiola, Maaseudun Tulevaisuus ja Viestimedia, Snellman ja Valio.

Tavataan Farmarissa Kalajoella 25.–27.6.2026.

Lue lisää ja tutustu tapahtumaan etukäteen nettisivustolla farmari.net.

Lisätietoja farmari.net sekä Kirsi Ylitalo, näyttelypäällikkö, kirsi.ylitalo@proagria.fi Niina Lampinen, tapahtumatuottaja, niina.lampinen@proagria.fi Anna-Riitta Leinonen, kotieläinkentän päällikkö, anna-riitta.leinonen@proagria.fi

Aukeaman koostivat Ritva Karri, Milka Kähtävä, Kirsi Ylitalo, Anna-Riitta Leinonen, Kirsi Leppikorpi, Miia Lenkkeri-Tamminen, Liisa Koskela ja Ritva-Liisa Nisula

Laidunkautta odotellessa

Hyvää laidunnurmiä lähtee aikaisin kasvuun, on monilajinen ja ruokinnallisesti laadukas, tallauksen kestävä ja sisältää hyvän jälkikasvukyvyyn omaavia kasvilajeja. Laidunnurmi- en siemenseoksissa kannattaa käyttää pohjana aikaisin kasvuun lähtevää timoteita ja lisätä siihen hyvän jälkikasvukyvyyn omaavaa nurmi- tai ruokonataa tai englanninraiheinää. Jos kasvustossa on ruokonataa, laidunkierron pitää olla nopea. Alsikeapila lisää sadon määrää ja valkoapila täyttää rönsyllään aukkoja. Apiloista saa myös runsaasti valkuaista. Niit- tynurmikka ja punanata ovat tallauksen kestä-

viä, mutta vain vähän massaa tuottavia kasveja, jotka täyttävät aukkoja tehokkaasti. Sikuri on melko uusi tulokas laidunnurmissa. Se maistuu lehmille hyvin ja sillä on maan rakennetta parantava vaikutus. Kasvilajivalinnoissa on huomioitava laiduntava eläinryhmä. Umpilehmiä ei kannata laiduntaa lohkoilla, joissa on runsaasti kalsiumia sisältävää apilaa.

Laitumen perustaminen ja hoito

Kasvustojen perustamisen ja niiden ylläpidon eteen on tehtävä töitä. Uusien laidunnurmi- en perustaminen kannattaa mahdollisuuksien mukaan tehdä suojaviljaan, koska silloin perustamiskustannukset ovat maltillisemmat ja laidun saa paremman kasvuun lähden ilman rikkakasvien kilpailua. Keväällä kannattaa jalkautua laidunnurmille tarkastamaan täydennyskylvön tarve, jotta rehua kasvaa riittävästi eivätkä rikkakasvit valtaa alaa ja heikennä nurmen ruokinnallista laatua. Laitumia kannattaa myös lannoittaa. Fosforia sisältävää lannoitetta ei käytetä laitumien lannoituksessa, mutta nurmikasvit tarvitsevat tyypeä ja kaliumia.

Riittävästi syötävää

Laitumella pitäisi olla syötävää jokaista eläintä kohti vähintään 23 kg ka vuorokaudessa. D-arvon tulisi olla lypsylehmille yli 700 g/kg ka. Laitumista kannattaa ottaa analyysinä, jotta voidaan varmistua sen ruokinnallisesta laadusta.

Laidunnurmi- en kuitupitoisuus on usein matala, se on syytä huomioida ruokinnassa. Satotason määrittämiseen kannattaa perehtyä hyvin, jotta tietää rehun riittävän koko laiduntavalle eläinryhmälle.

Laidunkierto ja tasainen laidunnus

Laidunkiertoa kannattaa suunnitella etukäteen. Syöttöjärjestyksellä ja tarpeeksi tiheällä syöttölohkon vaihdolla pidetään huoli siitä, että lehmät saavat tarpeeksi laadukasta rehua, ne eivät ole liian kauan yhdellä lohkoilla ja että kasveilla on aikaa palautua. Laiduntaminen kannattaa aloittaa, kun kasvusto on 10–20 cm koruinen. Laitumen ylilaidunnuksessa satotaso romahtaa eli kasvit eivät kykene kasvattamaan riittävän nopeasti uutta massaa. Alilaidunnuksessa kasvusto ehtii kukkimisvaiheeseen eli kasvusto vanhenee ja rehun laatu heikkenee. Tarpeeksi suuri eläintiheys laitumella auttaa kasvuston tasaisessa syömisessä. Laiduntikku on oiva apuväline kasvuston seurantaan.

Laidunnurmi- en rehuanalyysi

Maidontuotannon tasaisuuteen vaikuttaa se, että lehmät saavat tarpeeksi energiaa ja ravintoa laidunnurmesta. Rehuanalyysien avulla ruokintaa voidaan täsmentää eläinryhmälle sopivaksi, samalla tavoin kuin sisäruokinnassakin. Tehokkaalla laidunkierrolla säilytetään kasvi- en hyvä jälkikasvukyky ja laidunnurmi- en tasainen kasvu. Lehmät juovat jopa 200 litraa vettä vuorokaudessa. Ved- en saanti on tärkeä osa maidontuotannon tasaisuutta laidunkauden aikana.

Jenni Kangastalo

Laidunkauden suunnittelu alkaa hyvissä ajoin ennen kevättöitä. Suunnittelu- vaiheessa kannattaa miettiä mitä tavoitteita laiduntamisella on. Laiduntaa voi niin sanottuna hyvinvointilaiduntamisena tai kokoaikaisena laidunnuksena niin, että lehmät saavat laitumelta tarvitsemaansa rehua tuotoksen ylläpitoon. Laiduntamistavasta riippuen voi olla tarpeen antaa lisäruokintaa laidunkauden aikana.

Hyvän maito- tuotoksen avaimet

Matka onnistuneeseen lypsykauteen alkaa onnistuneesta vasikka-prosessista, joka jatkuu onnistuneeseen hiehoprosessiin.

ANNA-RIITTA LEINONEN

Vasikka tarvitsee riittävästi hyvälaatuisia ternimaitoa kahden tunnin sisällä syntymästä, jotta se ehtii saada mahdollisimman optimaalisen vasta-ainemäärän ennen kriittisen aikaikkunan sulkeutumista. Valvottu poikiminen on tähän oiva apu. Puhdas, kuiva, lämmin ja turvallinen paikka levätä antaa hyvät lähtökohdat riittävälle unelle, joka on vasikan kehitykselle tärkeää. Näin vasikka pysyy terveenä ja hyvinvoivana oman vastustuskyvyn vasta kehittyessä.

Juottovasikka

Juottoikäiselle vasikalle on tarjolla riittävästi hyvälaatuisia vasikoille tarkoitettua täysrehua, säilörehua, heinää, vettä ja maitojuomaa. Vierihoidossa olevalla vasikalla rehut ovat tarjolla vasikkapiilossa, jonne sillä on vapaa pääsy. Tilava juottoikäisten ryhmäkarsina tai vierihoidokarsina mahdollistaa yhtäaikaisen leikin ja syönnin. Maidolta vieroituksen yhteydessä tarkkaillaan, että vasikka syö vähintään 1,5 kg täysrehua päivässä ennen maitojuoton loppumista. Näin sen pötsi ehtii kehittyä tarpeeksi ja se pystyy saamaan riittävästi energiaa ja valku-

aista täysrehusta myös hyväenergisestä maitojuoman loppuessa. Tasainen kasvu ja kehitys antavat hyvät lähtökohdat kehittyä tulevaisuuden hyvin tuottavaksi lypsylehmäksi.

Hieho

Eri ikäisillä hiehoilla on erilaiset ruokinnalliset tarpeet. Pienempi hieho tarvitsee kasvuunsa paljon energiaa, isompi hieho pärjää matalaenergisemmällä rehustuksella. Riittävä valkuaisen, kivennäisten, hivenaineiden ja vitamiinien saanti on myös hieholle tärkeää kasvun tukemiseksi ja terveenä pysymiseksi. Isomman hiehon kuntoluokan tasaisena pysyminen, pääsääntöisesti rasvoittumisen välttäminen, on olennaista erityisesti tiinehtymisen ja tulevan tuotokauden kannalta. Hiehon utarekudoksen rasvoittumisella on suora yhteys maidontuotantoon. Myös liian matala kuntoluokka heikentää hedelmällisyyttä sekä vaikuttaa ternimaidon määrään ja laatuun.

Umpilehmä

Lehmä siirtyy ummessaolokaudelle oikeassa kuntoluokassa oikeaan aikaan. Mahdollinen kuntoluokan madaltaminen on siis tapahtunut hyvissä ajoin viimeistään loppulyp-

sykaudella. Kuntoluokka pysyy tasaisena koko ummessaolokauden ajan. Riittävä ummessaolokausi kestää 60 päivää, jonka aikana utarekudos ehtii uudistua ja ternimaito muodostua. Tällöin lehmällä on riittävästi aikaa myös syöntikyvyn maksimoimiseen, mikä mahdollistuu kuitupitoisella matalaenergisellä hyvälaatuisella säilörehulla, jota on kaiken aikaa tarjolla. Mikäli kausi venyy tästä paljon pidemmäksi, kasvavat rasvoittumisen ja aineenvaihduntasairauksien riskit, mitkä vaikuttavat suoraan tulevaan maitotuotokseen maitotuotosta pienentämällä. Myös ummessaolokaudella on tärkeää huolehtia kivennäisten riittävästä saannista välttämällä kuitenkin kaliumin, natriumin ja kalsiumin liiallista saantia muun muassa poikimahalvauksen riskin vuoksi.

Tunnutus

Tunnustusruokinta totuttaa poikimista odottavaa lehmää tai hiehoa tulevaan energiapitoisempaan rehustukseen. Pötsimikrobit tarvitsevat vähintään kolme viikkoa sopeutuakseen uuteen dieettiin, minkä vuoksi tunnustusruokinta on hyvä aloittaa hyvissä ajoin ennen poikimista. Poikimisen jäl-

keen lehmä tarvitsee paljon kaliumia ja hyvälaatuista, riittävän sulavaa säilörehua. Poikimisen jälkeisellä herutusruokinnalla säävytetään lehmän herutushuippu ja mahdollisuus maksimaaliseen maidontuotantoon. VIC-lehmiä (very important cows) tarkkaillaan erityisen huolella. Mikäli mahdollista, VIC-lehmät kannattaa pitää robottipihatossa omissa ryhmissään, jotta ne pääsevät paremmin syömään ja lypsylle sekä aloittamaan maidontuotannon kunnolla heti alkuun. Stressi kannattaa minimoida, koska sillä on vaikutusta syönnin määrään.

Avaimet hyvään maitotuotokseen löytyvät siis ennen kaikkea hyvästä managementista! Ruokinnan hiominen kullekin eläinryhmälle sopivaksi ja tarkistaminen säännöllisesti tuoreiden rehuanalyysien ja tunnuslukujen avulla vie jo pitkälle. Management on kuitenkin monien asioiden summa, jota ei tarvitse yksin tehdä, vaan sitä kannattaa hioa timantiksi yhteistyössä eri ammattilaisten kanssa.

Kristiina Viitanen

Kipot hyödyntävät Karjakatsausta

Kälviällä Saarihaan maitotilan yrittäjät Hanna-Mari ja Mika Kippo tavoittelevat tuotavaa ja kestävää karjaa. Vuoden 2025 EKM-tuotos ay-karjassa oli 12 889 kg. Tilan kehittymistä on seurattu ja tulevia tavoitteita asetettu tilanväen ja ProAgrian asiantuntijoiden yhteistyönä. Työkaluna on käytetty ProAgrian Karjakatsausta.

Tilalla tuotannon tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. –Tuotos kiinnostaa, mutta tärkeitä ovat myös hedelmällisyyden tunnusluvut, koska ne vaikuttavat sekä terveyteen että taloudelliseen kannattavuuteen, kertoo **Mika Kippo**. Tämän vuoden tavoitteena on pitää siemennykset poikimista kohti alle 1,8 ja mielellään sen alle, sekä keskipoikimakerta yli kolmessa. Vuoden 2025 tuloksissa keskipoikimakerta olikin jo 2,96. –Tuotostavoitteeksi asetimme ensikolmelle 11 000 kg maitoa, ja koko karjalle 13 000 EKM kg, sanoo Mika Kippo. Utareterveyteen Kipot ovat olleet tyytyväisiä, ja nykyinen taso halutaan säilyttää. Solutuksen hallinnassa on auttanut uusi lypsyrobotti, jonka ansiosta meijerimaidon osuus on ollut aiempaa korkeampi.

Tavoitteet ja tulokset kokonaisuus huomioiden

Mika Kippo kertoo tunnuslukujen seurannan olevan osa arkea, mutta yhden tunnusluvun tavoittelun sijaan Kipot huomioivat kokonaisuuden. ProAgrian asiantuntijan kanssa asioita läpikäydessä huomaa myös tulokset, jotka jäävät arkipäiväisessä toiminnassa vähemmälle huomiolle. Välillä on hyvä pysähtyä ja tarkastella saavutettuja asioita. Jos tulokset eivät ole toivotunlaisia, täytyy miettiä kulunutta aikaa ja muistella millaisia muutoksia toiminnassa on ollut. Esimerkkinä Mika mainitsee ruokinnan ja ruokinnan kautta tulevat muutokset. –Pyrimme aina tekemään yhden muutoksen kerrallaan, jotta näemme sen vaikutukset, Mika havainnollistaa.

Tulos saavutettu, mitä seuraavaksi

Entä sitten, kun tavoite on saavutettu? –Sitten asetetaan uusia, Mika naurahtaa ja lisää perään, että eläinten ehdoilla mennään, kohtuus siis kaikessa. Lausahdus kuvaa hyvin Kippojen ajattelumallia kokonaisuuden huomioon ottamisesta. Tuotannon pullonkaulojen selvittäminen ja ratkaisujen löytäminen vaatii useiden asioiden huomioiden, vain siten hyvinvoiva, kestävä ja kannattava lehmä rakennetaan.

Johanna Malinen

ANNA-RIITTA LEINONEN

Tuotosseurannan tulokset 2025

Tutustu onnistumisiin ja kehityskaskeliin, jotka ovat vaatineet työtä ja ammattitaitoa:

Karjakatsaus kertoo

- mitä tavoiteltiin, mihin päästiin?
- mihin asetetaan seuraavat askelmerkit?
- miten tavoitteeseen päästään?
- miksi kannattaa panostaa asiantuntijan ja tilanväen yhteistyöhön?

Lisätietoja kotieläin-asiantuntijoilta.

Karjakatsaus

Palvelu, joka mukautuu tilan tarpeisiin ja tarjoaa hyödyllisiä näkökulmia arjen päätöksentekoon.

Karjakatsaus voi sisältää seuraavat toimenpiteet:

✓ **Kehumispäivä onnistumisille**
Nosta esiin tilasi vahvuudet ja anna arvoa hyvistä tuloksista. Pysähdy pohtimaan, missä erityisesti onnistuttiin ja mitä kannattaa jatkaa.

✓ **Tulosten vertailu tilaryhmiin**
Tarkastele tilasi suoritusta suhteessa muihin saman ryhmän tiloihin, kuten Tilakunto- ja Resurssiviisas Maatila -ryhmiin. Näe, missä olet edellä ja missä on kehityskohteita.

✓ **Viiden vuoden kehityskaari**
Seuraa tilasi kehitystä pitkällä aikavälillä vuosivertailun avulla. Näe selkeästi, mihin suuntaan olet menossa ja mitkä toimenpiteet ovat tuottaneet tulosta.

✓ **Kehityksen paikka – mitä ja miten muuttamalla saadaan parempia tuloksia?**
Kun tavoitteena on parantaa tuloksia, täytyy tehdä muutoksia. Karjakatsaus auttaa löytämään konkreettiset toimenpiteet, joilla kehitys saadaan aikaan.

✓ **Yhteistyön sujuvoittaminen ja työfiilisen ylläpito**
Panosta henkilöstön yhteiseen tekemiseen ja hyvän työilmapiirin säilyttämiseen. Yhteinen keskustelu ja yhdessä tehdyt päätökset lisäävät motivaatiota ja yhteishenkeä.

✓ **Tilan tuttu maitotiliasiantuntija mukana**
Hyödynnä tutun asiantuntijan osaaminen ja näkemykset tilasi parhaaksi.

✓ **Uusi neuvojanäkökulma virkistykseksi**
Joskus uusi näkökulma voi avata silmät uusille mahdollisuuksille. Kokeile vaihtelua ja hyödynnä tuoreita ajatuksia kehittämiseen.

✓ **Tiedonkulun sujuvoittaminen – ota mukaan tärkeät yhteistyötahot**
Jotta tieto kulkee, mukaan voi kutsua eläinlääkärin, jalostusasiantuntijan, rehutoimittajan tai muun tärkeän yhteistyökumppanin. Näin saadaan kokonaisvaltainen näkemys tilan tilanteesta.

Tapaamisen aikana keskustellaan yhdessä, mitkä asiat tekevät tuloksista hyvät ja mitkä kannattaa säilyttää. Lisäksi yhdessä löydetään kehityskohteet ja toisenlainen tekeminen, jonka tuloksena on mahdollista saavuttaa halutut tulokset karjan tuotannon ja terveyden saralla.

Nautojen tautitilanne ja tautisuojauksen ABC

Tauteja aiheuttavat bakteerit, virukset, loiset, alkueläimet, sienet sekä bakteri- ja homemyrkyt. Suomessa n. 400 tilalla on todettu pälvilisaa, joka on naudoilla esiintyvä sieni-infektio.

Tuotantotiloja uhkaavat myös muut taudit, kuten mycoplasma bovis, kryptosporidi ja salmonella. Osa eläintaudeista on zoonooseja eli ne tarttuvat eläimestä ihmiseen tai päinvastoin. Heikentynyt eläinterveys näkyy mm. tuotannon laskuna, lisääntyneenä lääkehoidon, kasvaneina hoitokustannuksina ja turhina eläinpoistoina. Tautitilanteet heikentävät myös ihmisen jaksamista, koska taudit tarkoittavat ylimääräistä työtä ja huolta.

Ennakoi

Tautitilanteet kannattaa ennakoida mahdollisuuksien mukaan ja toimia siten, että tautia ei tilallesi tuoda, eikä viedä. Kaikki lähtee yleisestä siisteydestä. Pidä tontti ja rehuvarastot siistinä sekä estä haittaeläinten (villilinnut ja jyräjät) pääsy tuotantotiloihin ja eläinrehuihin. Kulkureittien on oltava puhdistettavia ja tarvittaessa desinfioitavissa. Kannattaa huomioida myös kuljetusliikenne. Tuotantotilaan tulevalle vierailijalle varataan eri kokoisia suo-

jaimia. Suojavaatteiden ja turvakenkien on oltava puhtaita, kuivia ja ehyitä. Kannattaa varata myös kertakäyttöisiä suojia kuten kenkäsuojia ja kokohaalareita. Kun käydään eläintiloissa, muistetaan myös käsihygieniat! Huolehdi myös, että hygieniapenkki alue on siisti.

Eläinten osto suurin riski

Eläimiä hankitaan mielellään vain P- tai NI-tason karjoista. Asia selviää Nasevasta myyjän pitopaikan terveystilannetodistuksesta. Eläinlääkärin laatima terveystodistus kertoo myös ostokarjan terveystilanteesta, mutta sekään ei takaa tautivapautta, koska eläin voi kantaa elimistössään taudinaiheuttajaa ilman näkyviä taudin oireita. Uudelle eläimelle tai eläimille suositellaan karanteenitilaa, jossa eläimiä voidaan pitää ja hoitaa jopa 3-4 viikkoa.

Myös myytäessä eläimiä, olisi hyvä olla esim. 200 metrin päässä katoksellinen eläinai-

Pälvisilsan tautisaneeraus

Pälvisilsa on nautojen sienitauti, jonka aiheuttaa Trichophyton verrucosum -sieni. Ensimmäiset oireet ovat pyöreät karvattomat läiskät, yleensä päässä ja kaulalla, mutta ne voivat ilmestyä myös selkään ja takapäähän. Ensin karvaton ihoalue on punertavaa, mutta taudin edetessä se muuttuu harmaaksi ja panssarimaiseksi. Oireet kestävät 2-6 kk ja paranevat itsestään. Yleensä pälvilisaa vastaan kehittyä immuni-teetti, mutta siihen on myös mahdollista sairastua uudelleen. Ihomuutoksiin pesiytyy helposti bakteereita, jonka seurauksena voi kehittyä hoitoa vaativia ihotulehduksia. Tauti alentaa vastustuskykyä. Harva ja laikullinen karvapeite ei myöskään suojaa eläintä kylmältä ja auringonvalolta, mikä heikentää eläimen hyvinvointia.

Pälvisilsatartuntaepäily

Sairastunut eläin kantaa tartuttavia sieni-itiöitä karvapeitteessään ja levittää niitä ympäristönsä. Sieni-itiöt voivat säilyä tartuntakykyisinä pinnoilla vuosia. Tärkein toimenpide pälvilisän tyypillisiä iho-oireita huomattaessa on ottaa heti yhteyttä eläinlääkəriin, ja selvittää onko kyseessä pälvilsa. Saneeraustoimenpiteisiin ryhdytään mahdollisimman nopeasti diagnoosin jälkeen. Tautitilanteesta tiedotetaan Nasevan kautta ja erikseen kaikille, jotka asioivat tilalla.

Jos mahdollista, oireiset eläimet siirretään erilleen ja niiden päivittäiset työt tehdään viimeisenä. Kaikki tilalle saapuvat ja lähtevät henkilöt kulkevat tautisulun läpi, myös tilan oma väki. Tautitilanne kannattaa ottaa huomioon

myös tilan yhteiskäyttöisten koneiden ja laitteiden käytössä.

Eroon pälvilsasta

Tilan kaikki naudat rokotetaan kaksi kertaa 10-14 päivän välein. Tämän jälkeen rokotetaan kaikki syntyvät vasikat. Rokotusohjelmaa jatketaan vähintään kolme vuotta. Lihanautatiloilla rokotetaan kaikki tilalle saapuvat välitysvasikat, joita pidetään erillään muista eläimistä, kunnes immuunivaste on kehittynyt 3-4 viikon kuluttua. Lihanautatiloilla jatketaan rokotuksia kokonaisen kasvatuskierron ajan, kunnes ensimmäinen rokotettu erä on lähtenyt teurastamolle.

Eläinten ja navetan pesu

Kaikki oireilevat eläimet pestään desinfioivalla pesuaineella neljä kertaa 4-7 päivän välein, mikäli sääolot ja ilman lämpötila sallii. Lämpimänä vuodenaikana pyritään tyhjentämään eläintilat, puhdistamaan ja käsittelemään kaikki pinnat desinfioivalla aineella.

Rajoituksia eläinliikenteeseen

ETT suosittelee, että eläimiä ei myytäisi välitykseen ennen kuin rokotusohjelman aloitusrokotteesta on kulunut kuusi kuukautta ja viimeisistä oireista vähintään kolme kuukautta. Eläinnäyttelyihin osallistuminen ja pitoeläinten myyntiä suositellaan vasta, kun viimeisistä oireista on kulunut kolme vuotta.

Charlotta Hästbacka

MAARIT KÄRKI

taus tai karanteenitila, jonne poistettava eläin voidaan siirtää poistopäivän aamuna. Mikäli erillistä karanteenitilaa ei voida järjestää, siirretään esim. irtoaidoin ohjattuna eläin lastauspaikalle valmiiksi ja haun jälkeen alue siistitään ja desinfioidaan. Varo, että kuljetusautoon ei tule imuvaikutusta, mikäli auto on kiinni eläintilan oviaukkoon.

Karjavierailulla

Jos itse vieraillet karjassa, käytä tilan varaamia puhtaita suojavaatteita ja -kenkiä tai vaihtoehtoisesti kertakäyttöisiä haalareita, päähinettä tai huppua, kenkäsuojia ja käsineitä. Aina-kaan eläimiin ei vierailupaikoissa kannata koskea. Eläintilan ulkona riisutaan suojavaatteet siten, että omiin vaatteisiin ei tartu suojavaatteista mahdollisia taudinaiheuttajia. Lomareisuilta palattaessa vältetään omiin eläintiloihin menemistä kahden vuorokauden (48 h) ajan. Mikäli se ei onnistu, saunotaan ja peseydytään hyvin. Lomalla käytetyt vaatteet, kengät ja laukut laitetaan huolelliseen pesuun. Kaikkia varusteita ei voi pestä 60-asteisessa saati kiehu- vassa vesipesussa. Esim. siistityt kengät voi laittaa matalaan desinfiointiveteen tai saunottaa hyvässä löylyssä kolme tuntia. Markkinoilla on desinfiointivaatteita vaatpesuun ja desinfiointivaatteita ovenkahvoihin ja kenkien pohjiin. Mahdolliset elektroniset laitteet voi pyyhkiä desinfiointipyyhkeellä.

Toimi etukäteen

Eläintilan desinfiointiaineista suositeltavimpia ovat laajakirjoisia aineet, joista tehdään käyttöliuos esim. pestyjen tai hyvin huuhdeltujen kumisaappaiden desinfiointiin. Liuoksia valmistettaessa on annostelussa syytä muistaa oikeat käyttösuhteet ja työturvallisuus (esim. käsineet, kasvo- tai silmäsuojat, hengityssuojain). Ennakoon kannattaa myös tutustua käyttöturvallisuustiedotteeseen. Hyvään riskien hallintaan kuuluu, että asiat mietitään jo ennakoon valmiiksi, jotta tarvittaessa voidaan toimia heti.

Liisa Koskela

Eläinten terveys ETT ry:n nettisivuilla on hyvää tietoa eläintaudeista ja niiden torjunnasta.

Biocheck-arviointi, tautisuojausten hallintaan:

Pälvisilsataulu:

Pälvisilsa hallintaan

Pälvisilsatartunnat ovat viime vuosina lisääntyneet merkittävästi, erityisesti Keski Pohjanmaalla ja Kalajokilaakson alueella.

Pälvisilsa on naudan ihon sienitauti, joka näkyy pyöreinä, karvattomina läiskinä. Pälvisilsa ei yleensä aiheuta kutinaa, mutta heikentää eläimen vastustuskykyä ja vaurioitunut iho voi altistua kivuliaalle bakteeritulehduksille. Tauti on myös zoonoosi, eli se voi tarttua ihmiseen ja aiheuttaa iho-oireita. Pälvisilsa kuuluu nautasektorin tautivastustusstrategian painopisteisiin. Kansallisena tavoitteena on, ettei eloeläimiä myyvällä tilalla esiinny pälvisilsaa. Tauti on saaneerattavissa rokotusten ja huolellisten puhdistustoimien avulla. Eläinten terveys ETT ry on vuodesta 2004 lähtien tukenut saneerauksia korvaamalla puolet pälvisilsarokotteiden kustannuksista Nasevaan kuuluvilla lypsy- ja emolehmätiloilla.

Viestintä avainasemassa

Kun tilalla epäillään pälvisilsaa, eläinlääkäri kutsutaan paikalle ottamaan näytteet ja tilalle asetetaan Nasevassa sekä eläinkaupan että välityseläinliikenteen erityistilanne. Näin tieto välittyy meijerille, teurastamolle ja neuvontaorganisaatioille. Vastuullisuutta on myös

ilmoittaa tautitilanteista kotieläintilalla käyville kumppaneille, kuten lomittajille, sorkkahoitajille ja huoltomiehille sekä naapurituloille.

Tautisuojaus

Bioturvallisuus ei ole pelkkä tautisulku, vaan kokonaisuus, joka kattaa kaikki keinot estää taudinaiheuttajien kulkeutuminen tilalle, tilalta ja tilalta pois. Keskeistä on eläinkaupan terveystodistusten huolellinen käyttö, karanteeni- ja lastauskäytännöt, turvallinen eläinliikenne sekä tilalla liikkuvien ihmisten ohjeistus. Myös haittaeläintorjunta on olennainen osa tautisuojausta.

Yhteinen vastuu

Pälvisilsan hallinta on testi kyvyllämme torjua myös muita tautiuhkia. Yhteistyöllä, avoimella tiedonkululla ja määrätietoisilla toimilla voimme parantaa eläinten terveyttä ja hyvinvointia, vähentää taloudellisia menetyksiä ja varmistaa turvallisten elintarvikkeiden tuotanto.

Hertta Pirkkalainen, asiantuntija-eläinlääkäri, Eläinten Terveys ETT ry

Maarit Kärki, projektipäällikkö, Kpedu

Pälvisilsa hallintaan -hanke

- Kpedu ja Eläinten terveys ETT ry ovat käynnistäneet Pälvisilsa hallintaan – Yhdessä onnistumme! -hankkeen, jonka tavoitteena on tehostaa taudin torjuntaa, yhteinäistä käytäntöjä ja lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Hankkeessa kootaan pilottiryhmä pälvisilsatartunnan saaneista tiloista.
- Tilojen tueksi kehitetään tilatiimimalli, joka koostuu tuottajan lisäksi eläinlääkäristä sekä meijerin ja teurastamon edustajista.
- Tehdään alueen tiloille Biocheck-tautisuojauskartoituksia.
- Jaetaan tietoa pälvisilsasta tautina ja sen torjunnasta koko elinkeinolle.
- Hanke on saanut rahoitusta Pohjanmaa ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskustoilta.
- Hanketta toteutetaan vuosina 2026–2027 Keski Pohjanmaan ja Kalajokilaakson kuntien alueella.

Maatalousyrittäjä, muista vakuuttaa myös itsesi ja perheesi!

Huolehditään yhdessä, että sinun ja perheesi turva on kunnossa, jos jotain odottamatonta tapahtuu.

Paikalliset asiantuntijamme ovat apunasi.

lahitapiola.fi/maatila

 LÄHITAPIOLA

KATTO- JA SEINÄPELLIT oheistuotteineen

suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy

Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi

P. 040 823 5938, 0400 661 379

MTA

MAASEUDUN
TYÖNANTAJALIITTO

Vuodesta

1945

Vastuullisen
työnantajan
asialla

Liity jäseneksi

tyonantajat.fi

TIETEESTÄ TIETOA

SUOMALAINEN LUOTETTAVA
ANALYYSIPALVELU!

Lanta-analyysit!
Kätevästi meidän
kautta!

Ilmainen kuljetus
7.4-9.6.26!

Järjestetty viljavuus-
näytteiden kuljetus noin
100 keräilypaikasta!

Keräilypisteet www.hortilab.fi

Hortilab AB
OY

Oy Hortilab Ab

© 06 347 4250

hortilab@hortilab.fi

Vasavägen 41, 64200 Närpiö

www.hortilab.fi

MYYMME JA ASENNAMME

- Traktoreiden
- Työkoneiden
- Kuorma-autojen
- Henkilö- pakettiautojen renkaat ja vanteet

SKT-rengas

Heinolankaari 24 67600 Kokkola

050 359 5467 0449856992

info@sktrengas.fi

MIEDON METALLI OY TERÄSOVET JA IKKUNAT

Lehti-, pari-, taitto-, liuku-, erikoisovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittynä
vuodesta 1969

VAHVA KOTIMAINEN,
KOTIMAISTA TYÖTÄ.

020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

ASIAA JA
ELÄMYKSIÄ!

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Avoinna to ja pe 10-18, la 10-17

LUOTETTAVAA JA
TEHOKASTA
SALAOJAJURAKOINTIA

**RANTALAKEUDEN
SALAOJITUS OY**

Markku 0400890469 | Roope 0408474937

Suomalaisten lehmien maitotuotos ja kestävyys parantuneet

Suomalainen tuotosseurantalehmä tuotti vuonna 2025 keskimäärin 11 347 kg energiakorjattua maitoa. Maitotuotos kasvoi 176 kg EKM edellisvuodesta. Myös maidon pitoisuudet paranivat. Valkuaista tuotettiin keskimäärin 384 kiloa ja rasvaa 466 kg. Valkuaispitoisuus oli 0,04 prosenttiyksikköä ja rasvapitoisuus 0,02 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi.

Tuotosten paraneminen kertoo yrittäjien entistä paremmasta ammattitaidosta, eläinten hyvästä hoidosta sekä eläinten perinnöllisen tason paranemisesta. Myös hyvä rehuvuosi antoi mahdollisuudet korkeille tuloksille. Tuotosseurannan peitto Suomessa on kansainvälisesti tarkasteltuna hyvä, kun 79 prosenttia lehmistä ja 72 prosenttia karjoista kuuluu tuotosseurantaan.

Tuotosseuranta edelläkävijätilojen ratkaisuna

Tuotosseuranta tuottaa ainoat vertailukelpoiset tulokset maidontuotannosta lehmien ja tilojen välille, myös kansainvälisesti. Yleisin tuotosseurannasta luopumisen syy on maidontuotannon lopettami-

nen. Holstein-rodun osuus karjoissa jatkoi kasvuaan. Holsteinia oli 65,5 prosenttia karjoista, kun ays-hiren osuus on pudonnut jo alle kolmannekseen, 31,6 prosenttiin. Suomenkarjan rotujen osuus on laskenut 0,7 prosenttiin. Lehmän rotu määräytyy isän rodun mukaan.

Vuosi 2025 paransi maitotilojen tulosta

Maitotuotoksen nousu, maidon parempi hinta ja alemmat rehukustannukset paransivat maidontuotannon tulosta. Meijerituotteiden kysyntä ja etenkin voin korkea hinta piti maidon tuottajahinnan Suomessa hyvänä koko vuoden 2025 ajan, vaikka Euroopassa hinta lähti laskuun vuoden lopussa. Myös naudanlihan kysyntä ja hinnan nousu tukivat maitotilojen tulomuodostusta. Kustannukset pysyivät vakaina ja ohjauskorot asettuivat kahden prosentin tuntumaan. Hyvä hintasuhde heijastui myös maidontuotannon investointeihin.

Lehmät yhä kestävämpiä

Keskipoikimakerta oli 3,47, joka on 0,03 edellistä vuotta enemmän. Elinikäistuotos oli 36 461 EKM kg poistetuista lehmistä laskettuna. Eläinjalostuksen tavoitteena on valita perimältään parhaat yksilöt ja tuottaa niillä seuraava eläinsukupolvi. Laaja ja hyvin toimiva tuotosseuranta luo pohjan lypsykarjan jalostukseen liittyvien tietojen

keräämiselle. Pohjoismaiden kokonaisjalostusarvo, NTM, parantaa lypsylehmien kestävyteen vaikuttavilla ominaisuuksilla. Se yhdessä genomisen valinnan kanssa näkyy lehmien lypsyuran pidentymisenä ja poistettujen eläinten elinikäistuotoksen nousuna.

Keski-pohjalaiset karjat Suomen parhaimmista

Keskipoijalaiset tuotosseurantakarjat sijoittuvat tuloksillaan Suomen maitotilojen parhaimmista. Keski-Pohjanmaalla energiakorjattu maitotuotos oli huikat 11 592 kg. Maitotuotos kasvoi 272 kg EKM edellisvuodesta. Valkuaista tuotettiin keskimäärin 395 kiloa ja rasvaa 475 kiloa. Valkuaisprosentti oli 0,02 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Tuotosseurantakarjojen keskiarjakoko oli 66 lehmää. Keski-Pohjanmaalla keskimääräinen karjakoko oli 68 lehmää. Tuotosseurannan ulkopuoliset karjat ovat keskimäärin 21 lehmää pienempiä.

Maidontuotannon tulokset 2025

- tuotosseurantakarjojen tulokset
- 500 parasta tuotosseurantakarjaa EKM-tuotoksen mukaan
- 500 parasta tuotosseurantakarjaa elinikäistuotoksen mukaan
- 10 parasta luomukarjaa EKM-tuotoksen mukaan
- 10 parasta luomukarjaa poistettujen elinikäistuotosten mukaan

Tutustu tuloksiin:

ICARin kansainvälisiä standardeja tiedon keruussa ja laskennassa noudatetaan yli 60 maassa ja 130 organisaatiossa. Kansainväliset vertailut löytyvät ICARin sivuilta icar.org.

ELISA KARHULA

Keskipoijalaisharjatilasto

ProAgria Keski-Pohjanmaan kuntakohtaiset tuotosseurantatulokset vuonna 2025

Kuntanimi	Karjoja	Lehmiä	Lehmiä/karja	EKM/elinpäivä	Maito, kg	Valk. kg	Rasva, kg	Soluluku 1000 kpl	Keski-poikimakerta	Poikimaväli
Halsua	6	319	59,7	16,1	10226	394	479	161	2,59	398
Kalajoki	41	2430	60	17,7	10951	406	486	192	2,85	402
Kannus	25	2065	73,9	17,5	11195	410	489	189	2,76	389
Kaustinen	18	1480	86,5	17,6	11020	411	488	233	2,83	408
Kokkola	75	4491	61,8	16,7	10 387	387	467	204	2,72	406
Lestijärvi	10	519	53,8	15,9	9891	368	447	186	2,61	410
Perho	18	967	53,6	16,8	10263	371	444	175	2,77	409
Reisjärvi	26	1895	74,9	16,5	11110	403	484	189	2,47	402
Sievi	26	1845	72,1	18,3	11141	416	496	186	2,65	407
Toholampi	25	2170	84,4	16,2	10659	383	466	193	2,56	405
Veteli	26	1909	76,2	16	10581	383	460	182	2,52	412

EKM-tuotos kg

K-P 2025	290	19685	68,1	11 592	10 767	395	475	194	2,68	
K-P 2024	309	20 192	65,4	11 320	10 555	385	465	184	2,67	
Koko maa 2025	2694	178042	64,9	11 347	10 536	384	466	190	2,74	402

Vuotilassa hyvälaatuinen rehu varmistaa maitotuotoksen

Vuotiloiden toimintaympäristö muuttui muutamia vuosia sitten, kun he ostivat toisen tilan, jonka myötä eläinmäärä ja peltoala tuplaantuivat. Muutosten seurauksena he havaitsivat säilörehun laadun heikenneen, koska korjuu-aika piteni. ProAgria Keski-Pohjanmaan kasviantuntija **Taneli Rahja** ja maidontuotannonasiantuntija **Sanna Luostarinen** tulivat avuksi kehittämään tilan rehuntuotantoa. Yhteistyö alkoi tiläkäynnillä, jossa pohdittiin Vuotiloiden kanssa rehuntuotantoon liittyviä asioita kokonaisvaltaisesti. –Käynnit ovat siitä hyviä, että paikalla on asiantuntija pelto- sekä ruokinta-asioista. Mietimme yhdessä mitä pellolta halutaan millekin eläinryhmälle. Yhdessä tehdyn pohdinnan myötä toimintaa tehostettiin esimerkiksi nurmilaji- ja -lajikevalintojen, korjuuajan oikean määrittämisen sekä lohkojen korjuujärjestyksen kautta. Lisäksi korjuuseen saatiin lisää väkeä, jolloin rehunteko jatkuu myös navetoinnin aikana, kertoo **Henna Vuotila**.

Saman pöydän ääressä

Vuotilat kokivat saaneensa tilatiimipalaverista hyviä vinkkejä ja niksejä. –Jo se, että istutaan saman pöydän ääreen ja paneudutaan yhdessä asiaan, on tärkeää, korostaa Henna Vuotila. Myös asiantuntijoiden tuki palaverin jälkeen on ollut arvokasta. Kehittämispalaverin jälkeen korjuu-aikänäytteiden ottoa lisättiin, mikä on helpottanut oikean korjuuajan kohdan määrittämistä. Henna korostaa korjuu-aikänäytteiden ja raaka-ainenäytteiden merkitystä. –Raaka-ainenäytteet ovat tärkeitä, sillä niiden avulla voidaan suunnitella ruokintaa jo ennen uuden rehuerän ottamista syöttöön, toteaa Henna Vuotila. Yhteisessä palaverissa suunniteltiin omaa säilörehustrategiaa hiehoille ja umpilehmille, koska ne tarvitsevat rehuarvoiltaan maltillisemmän energian kuin lypsävät lehmät. Asia ratkaistiin vihantaviljalla ja osa nurmisaadosta jätettiin myöhemmin korjattavaksi. –Suunnitelma onnistuikin hyvin ja saatiin maistuvaa rehua, kertoo Henna Vuotila.

Rehun laatu on rahaa

Kehittämispalaverin jälkeen Vuotiloiden säilörehun laatu on palannut hyvälle tasolle. Se on mahdollistanut siirtymisen takaisin halvempiin väkirehukomponentteihin, mikä säästää selkeästi ruokintakustannuksissa. Karjakompassin seurantalaskelmat näyttävät, että maitotuoton ja rehukustannuksen erotus on parantunut. Karkeasti arvioiden d-arvon lasku kymmenellä pykälällä lisää väkirehukustannusta n. 50 €/lehmä/vuosi. Jos sadan lehmän tilalla d-arvotavoite on esim. 680 g/kg ka ja tulokseksi saadaan 650 g/kg ka, rehukustannuksiin menee vuodessa 15 000 € enemmän.

Lannoitus SAP-analyysin perusteella

Kehittämispalaverin seurauksena Vuotiloiden nurmilohkoilta otettiin viime kesänä SAP-analyysijä eli kasvinesteanalyysijä. SAP-analyysin tulokset kertovat nurmen ravinteiden otosta ja osoittavat mahdollisia ravinnepuutoksia tai ylilannoituksia. Lisäksi SAP-analyysien avulla voi suunnitella nurmien lehtilannoitusta rehun kivennäis- ja hiven-ainepitoisuuksien optimoimiseksi.

Ajovaaka mittaamisen avuksi

Keski-Pohjanmaalla aloitetaan ensi kesänä säilörehun vaakaustalvelu. Vuotilat kiinnostuivat asiasta, sillä säilörehun laadun varmistamisessa on tärkeä tietää rehu-massan määrä ja siihen tarvittava säilöntäainemäärä. Ajovaakojen avulla saadaan tietoa rehukuormien painoista ja niiden perusteella voidaan laskea, kuluuko säilöntäainetta riittävästi tai minkälainen on satotaso. Tiivistyskoneiden painon ja säilörehun kuiva-aineen perusteella voidaan määrittää tarvittava tiivistysaika siilolla tai aumalla. –Mittaamalla saamme tietoa ja havainnoimalla löydämme konkreettisia kehittämiskohtia säilörehuprosessistamme. Tästä on hyvä jatkaa, sanoo Henna Vuotila.

Katja Kellokoski

Ville Myllylä

Maatalousyhtymä Vuotilan kahdessa navetassa noin 90 lypsävää. Himangalla sijaitsevan tilan sadan hehtaarin viljelyala on valjastettu rehuntuotantoon säilörehunurmien sekä kokovilja-säilörehun myötä. Vuotilassa on oma tarkkuussilppuriketju ja rehu säilötään siiloihin ja aumoihin. Vuotiloiden säilörehun laatu on pysynyt pitkään hyvänä, mikä on tärkeää erillisruokinnassa. Lisäksi pyrkimys edulliseen, säilörehuvaltaiseen ruokintaan korostaa säilörehun onnistumisen merkitystä.

MTY Vuotila, Henna, Janne ja Jari Vuotila, Himanka

- 90 lypsävää kahdessa navetassa
- EKM-keskituotos noin 11 600 kg
- Erillisruokinta
- Asemalypsy
- Peltoala noin 100 hehtaaria

Viisi vinkkiä tasapainoiseen, tuottavaan ja taloudelliseen ruokintaan

Seurantalaskelma on avain rehunkäytön tehokkuuteen, ruokinnan optimointiin ja parempaan tuottoon.

1. Seuraa ja säästä

Yhdistä tuotantotiedot ja ruokintatiedot seurantalaskelmilla. Näet selkeästi, paljonko maitoa syntyy syödystä rehusta – ja mi-

hin eurot kuluvat. Asiantuntijan kanssa löydät oikeat johtopäätökset ja kehityskohteet.

2. Hyödynnä säilörehun vaihto

Uusi rehu? Tee seurantalaskelma! Näin varmistat, että ruokinta toimii myös muutuneissa olosuhteissa.

3. Analysoi rehut säännöllisesti

Rehuanalyysi on ruokinnan kulmakivi. Muista erityises-

ti eri aikaan korjatut säilörehut!

4. Suunnittele fiksusti, säästät varmasti

Kun ruokinta mitoitetaan oikein omien rehujen mukaan, ostorehukustannukset pysyvät kurissa ja hävikki vähenee. Panostus suunnitteluun maksaa itsensä takaisin maitolitriina – ja säästettyinä euroina.

5. Tee yhdessä, onnistut paremmin

Parhaat tulokset syntyvät, kun ruokintaa suunnitellaan yhdessä. Asiantuntijan kanssa pallottelu tuo uusia ideoita ja varmuutta päätöksiin. Sinä tunnet tilasi ja me tuomme siihen näkemyksen tueksi.

**Ilina Iltanen ja
Jaana Kiljunen**

SAP-kasvineste-analyysi

SAP-analyysi kuvaa kasvien näytteenottohetken ravinteiden ottoa mahdollista nopean reagoinnin tulevia ravinnepuutoksia vastaan. Analyysi kattaa kaikki kasvien kasvulle välttämättömät ravinteet sekä mm. sokeripitoisuuden (Brix), sähkönjohtavuuden, happamuuden ja typestä ammonium- ja nitraattimuodot. Analyysi tehdään erikseen kasvin nuorista ja vanhoista lehdistä. Jos analysejä otetaan useamman kerran kasvukauden aikana, voidaan seurata esimerkiksi lehtilannoitteiden toimivuutta. Pidemmällä aikavälillä SAP-analyysit tuottavat tietoa lannoitus suunnittelun tueksi.

ProAgrian kasviasiantuntijat ottavat SAP-kasvineste näytteitä kaikista maakunnassa viljelyssä olevista kasveista.

Lisätietoja SAP-analyyseistä ProAgrian kasviasiantuntijoilta. SAP-analyysejä voidaan ottaa kaikista viljelykasveista. Ensi kesänä kasvinestenäytteitä kerätään laajalti Keski-Pohjanmaan alueella ja Kalajokilaaksossa.

Kehitä rehuntuotantoa

Haluatko kehittää säilörehun laatua tai määrää, nurmiprosesseja tai karjan ruokintaa? Ota kotieläintuotannon ja nurmentuotannon asiantuntija kumppaniksi pohtimaan kanssasi rehuntuotannon kehittämistä. Liikkeelle kannattaa lähteä rehuntuotannon kehittämispalaverilla.

Rehuntuotannon kehittämispalaverissa käydään läpi tilan nurmentuotannon nykytilanne, säilörehun määrä ja laatu, sekä kirjataan ylös säilörehun ja viljojen tilakohtaiset tavoitteet.

TARKASTELLAAN REHUNTUOTANTOA JA TOIMINTATAPOJA YHDESSÄ

- Säilörehuntuotannon tehokkuus lisääntyy, kun kiinnitetään huomiota ajankäyttöön ja resursseihin.
- Tuotantopanosten käyttö tehostuu, kun oikeat panokset käytetään oikeaan aikaan.
- Eläinten ja ihmisten hyvinvointi paranee.
- Viljelyvarmuus kehittyy sekä aikaa ja rahaa säästyy.

REHUNTUOTANNON KEHITTÄMISPALAVERI SOPII SINULLE, KUN

- haluat varmistaa, että rehuntuotanto on jatkossakin sujuvaa ja riskit ovat hallinnassa
- haluat kehittää ja optimoida säilörehun tuotantoa
- pohdit navettainvestointia, korjuuprosesseja tai muutoksia eläinmääriin.

NÄIN PALVELU TOIMII

1. Arvioidaan säilörehuntuotannon nykytilanne tavoitteiden pohjaksi.
2. Asetetaan tavoitteet ja aikataulu säilörehun laadulle ja määrälle sekä optimaaliselle ruokinnalle.
3. Mennään askel askeleelta kohti tavoitteita ja seurataan onnistumisia.

Kysy lisää ruokinnan tai kasvintuotannon asiantuntijaltasi.

Lue lisää:
proagria.fi/rehuntuotannonkehittaminen

Nuorkarjan laidunnus

Vanha sanonta ”se minä nuorena oppii, sen vanhana taitaa” on hyvä ohjenuora laiduntamiseen. Jotta laiduntaminen olisi mahdollisimman sujuvaa aikuisena lehmänä, kannattaa laiduntaminen opetella jo hiehona.

Laki eläinten hyvinvoinnista määrää, että kaikki parsinavetasia kasvatettavat hiehot on päästävä joko jaloittelemaan tai laiduntamaan 60 päivänä 1.5–30.9. välisenä aikana. Lisäksi on järjestettävä 30 päivän jaloittelu tai laiduntaminen sopivana ajankohtana. Pihattohiehoille ei ole laidunpakkoa, mutta niidenkin laiduntamiseen kannustetaan. Maataloustukijärjestelmän eläinten hyvinvointikorvauksessa voi saada korvausta hiehojen laiduntamisesta. Meijerit kannustavat laiduntamaan, laiduntamista suositellaan laatuohjelmassa tai siitä voi saa-

da rahallista korvausta korkeamman tilityshinnan muodossa.

Kuluttajamielikuva

Kuluttajat pitävät eläintuotannon vastuullisuutta tärkeänä asiana. Ruokaostoksia tehdessään he valitsevat ostoskoriin sen maidon tai lihan, jonka tuotantoprosessin aikana lehmällä on ollut hyvä elämä. Kuluttajan mielikuvissa lehmän hyvään elämään kuuluu pääsy ulos laiduntamaan.

Lajimukaista käyttäytymistä

Laidun tarjoaa naudalle ympäristön missä sillä on edellytykset käyttäytyä mahdollisimman lajimukaisesti. Laitumella nauta saa käyttää aikansa ravinnon etsimiseen ja sen nyhtämiseen maasta. Eläimen stressitaso laskee, kun laumakäyttäytymiselle on runsaasti tilaa. Pehmeä maa on optimaalinen makuualusta. Laiduntava nauta pysyy runsaan liikunnan avulla

hyvässä kunnossa ja sorkat kuluvat luonnostaan.

Luonnon monimuotoisuus lisääntyy

Laitumille jäävä lanta on elintärkeää monille lajeille mm. lantakuoriaisille, kaksisiipisille ja sienille. Useat lajit hyötyvät myös maanpinnan rikkoutumisesta. Lisääntynyt hyönteiskanta ja monimuotoinen elinympäristö runsastuttavat myös linnustoa.

Perinneympäristöt ovat kaikkein uhanalaisimpia luontotyyppisiä. Ne tarvitsevat aktiivista hoitoa, jotta eivät kasva umpeen. Laiduntaminen pitää perinneympäristöt avoimina. Lypsylehmien laiduntaminen perinneympäristöissä

voi olla käytännön syistä vaikea järjestää, mutta hiehot voivat olla sopivia eläimiä tähän tarkoitukseen.

Charlotta Hästbacka

Paljonko laidunala tarvisen? Kuinka moneen osaan laidunala kannattaa lohkoa? Mikä on sopiva laidunpaine? Kannattaako eläimiä lisäruokkia ja miten? Mitä hoitotoimenpiteitä kannattaa laitumelle tehdä? Kuinka hyvät aidat pitää tehdä, jotta karja pysyy laitumella?

Jos nämä kysymykset askarruttavat tai sinulla on laiduntamisesta muuta kysyttävää, ota yhteyttä ProAgrian maidontuotannon asiantuntijaan.

RITVA-LUISA NISULA

Kevät kiireistä aikaa lammastalousyrittäjillä

Karitsointi vaatii lampurilta osaamista ja sitoutuneisuutta, sillä vain elävät karitsat ovat aikanaan teuraita. Lopputiineen uuden ruokinnan onnistuminen mitataan kolmen päivän karitsapainoissa. Vankat, hyväkoiset karitsat kasvavat silmissä. Karitsoiden myynti on tärkeä tulon lähde ja lammasyrityksen perustoimintaa. Tuotantoa seuraamalla, mittaamalla ja tuloksien kirjaamisella löytyvät kehittämistä vaativat osa-alueet. NettiKatraan raportit ovat helposti hyödynnettäviä yhteenvetoja omasta tuotannosta. Mitattu, koottu tieto on vankka pohja, johon voi nojata päätösten teossa.

Rekisteri-ilmoitukset, valtuutukset ja korva-merkit kuntoon

Ruokaviraston eläinrekisterin ja NettiKatraan välisen rajapinnan uudistus alkaa olla käsillä. Ruoka-

viraston Paimen-asiantuntijapalvelu tulee käyttöön tämän kuun aikana. Tämän vuoksi rekisteri-ilmoituksia ei voi tehdä 27.–28.4. Myös Suomen valtuutus tulee olla tehtynä, jotta NettiKatraan ja Eläinrekisterin välinen tiedonsiirto toimii jatkossakin. Ilman valtuutusta rekisteritietoja ei voi ilmoittaa NettiKatraan kautta. Apua valtuutuksen tekemiseen saat omalta lammastalousyrittäjiltäsi. Tilaathan myös korva-merkit heti, näin välttyä mahdollisilta ongelmilta, joita saattaa esiintyä rajapintauudistuksen yhteydessä. Alkuvuoden karitsat tulee olla rekisteröitynä 1.6. viitepäivään mennessä, mikäli mielit saada teuraskaritsapalkkion karitsoista.

Iltaikävely laitumilla

Täydennyskylvöt aukkopaikoille ja

mahdolliset nurmen lannoitukset ovat yhtä ajankohtaisia kuin tulevan laidunkauden suunnittelu. Rehville nurmille on ilo laskea karitsat laiduntamaan. Laidunnussuunnitelma on pohjana hyvälle laidunkierrolle, jolla karitsoiden loistarunnat ja turhat ripulit sekä kasvun tyrehtymiset vältetään.

Alkuperäisrotutukea hakeneiden tiloja on syytä muistaa, että sopimuseläimen poistuessa tilalta tulee korvausilmoitus tehdä 14 vrk

sisällä elinvoimakeskukseen. Mikäli poistuneelle eläimelle ei ole korvaajaa, se ilmoitetaan poistettavaksi sopimukselta. Tekemättömät ilmoitukset aiheuttavat seuraamuksia.

Nähdään kesällä Kalajoella Farmarin lammastalousastolla!

Sini Sillanpää

Menestyvä Lammastila-hankkeessa on tulossa Eläinten suojaus -webinaari 7.5., jossa paneudutaan mm. tautisuojaukseen ja laidunkauden loisasiaan. Hankkeen koulutuksista lisää ProAgria.fi/tapahtumat -nettisivuilla ja Katras Kannattavaksi Facebook -ryhmässä.

KUVAT: SINI SILLANPÄÄ

Rekisteri-ilmoituksissa tauko 27.–28.4.

Sopimuslaidunnus

Mikäli haluat edistää luonnon monimuotoisuutta tai tuotantoeläinten terveyttä, mutta sinulla ei ole laiduntavia eläimiä tai sopivaa laidunaluetta, maanomistajan ja eläinten-omistajan välillä solmittava sopimuslaidunnus on varteenotettava vaihtoehto.

Laidunnuksesta hyötyvät sekä luonto että eläimet. Sopimuslaidunalue lisää virkistysarvoja ja tuottaa elämyksiä asukkaille ja matkailijoille. Laidun voi sijaita taajama-alueella esimerkiksi koulujen, hoivakotien, päiväkotien, matkailukohteiden ja museoiden läheisyydessä, kunhan riittävästä tiedottamisesta ja eläinten valvonnasta huolehditaan.

Laidunpankista eläimiä ja laitumia

Sopimuslaidunnuksen osapuolet voivat löytää toisensa puskaradion tai naapuriavun kautta. Asi-

aa edistää myös laidunpankki, joka on netissä toimiva ilmoitustaulu laidunkohteista, laiduntavista eläimistä ja luonnonhoitotöistä. Sopimuslaidunnuksissa maanomistaja on usein julkinen taho ja laidunalueelle tehdään laidunnus- tai maanvuokrasopimus. Sopimus voi olla vapaamuotoinen, mutta selkeintä on, että siinä määritellään kirjallisesti työnjako ja vastuut kustannuksista, eläinten hoidosta, tiedottamisesta jne.

Ympäristökorvaus

Sopimuslaidunnuskohdetta voi hakea ympäristösopimuksen piiriin, jolloin työnjaon, kustannusten ja

muiden roolien jakamisen tärkeys korostuu, sillä ympäristösopimuksen hakijalle maksetaan vuosittain 550 € hehtaarikohtainen korvaus kohteen hoitamisesta.

Hoitosuunnitelma

Luonnonhoidon sekä eläinten hyvinvoinnin kannalta onnistunut laidunnus vaatii hyvän hoitosuunnitelman, joka kohteesta riippuen sisältää aitaamis- ja rajaamistoimenpiteet sekä laidunpaineen arvioinnin, hoidon tavoitteet, vuosittaiset hoitotoimenpiteet, tiedottamistoimenpiteet sekä kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman.

Hoidon suunnitteluun ja seura-

miseen sekä hoitosuunnitelman laatimiseen kannattaa hyödyntää oman alueen MKN Maiseman asiantuntijan osaamista. Autamme myös sopivan sopimuslaidunnuskohteen etsimisessä, mikäli Laidunpankista ei sellaista löydy.

Keski-Pohjanmaan MKN Maisema pitää Kalajoen Farmarissa maisemalaidunnusta vahvasti esillä.

Milla Siltanen

Lisätietoja Laidunpankki-sivustolta:

Toiminnanjohtaja
Elina Pusaa
Puh. 050 3094 861
kpkalatalouskeskus@proagria.fi

Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS

@kpkalatalouskeskus

EERO HAKALA

Lohen vapaa-ajankalastuksen säännöt Suomen merialueilla 2026

Lohen vapaa-ajankalastuksessa voidaan (ICES osa-alueilla 29, 30 ja 31) ottaa saaliiksi lohia seuraavilla säännöllä:

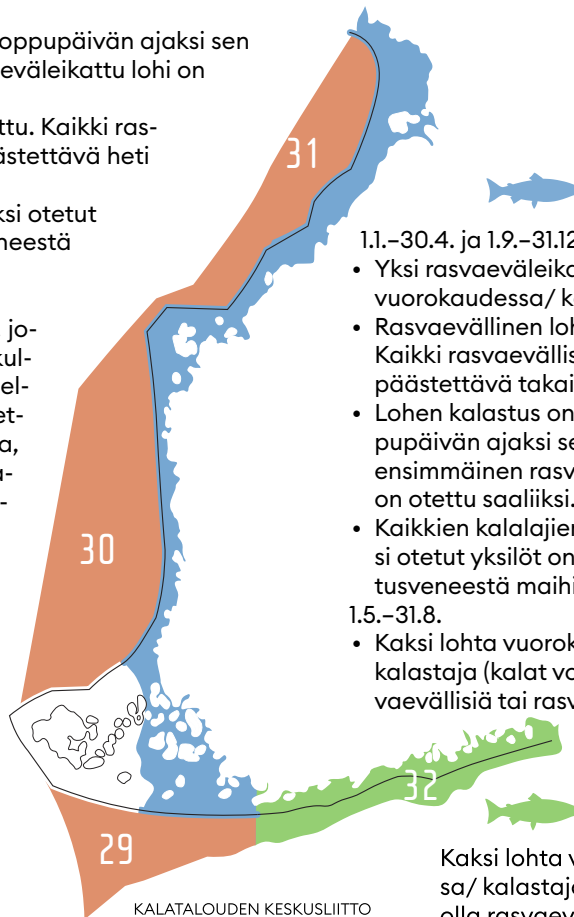

- Yksi mitan täyttävä rasvaeväleikattu lohi kalastajaa kohden päivässä.
- Lohen kalastus on lopetettava loppupäivän ajaksi sen jälkeen, kun ensimmäinen rasvaeväleikattu lohi on otettu saaliiksi.
- Rasvaevällinen lohi on rauhoitettu. Kaikki rasvaevälliset luonnonlohiet on päästettävä heti takaisin mereen.
- Kaikkien kalalajien kaikki saaliiksi otetut yksilöt on purettava kalastusveneestä maihin kokonaisina.

Tästä poiketen saa 1.5.–31.8. alueella, joka ulottuu rannikosta 4 meripeninkulmaa (7,41 km) perusviivan ulkopuolelle, ottaa saaliiksi sekä eväleikattuja että rasvaevällisiä mitan täyttäviä lohia, kuitenkin enintään kaksi lohita kalastajaa kohden päivässä, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Huomioi! Vapaa-ajankalastuksen saalis- ja pyyntitietojen ilmoitukset ovat pakollisia tietyille kalalajeille, kuten lohelle. EU-sääntelystä johtuen saalisilmoitus on tehtävä päivittäin, ilmoitusvelvollisuus koskee kaikenikäisiä. Lisäksi on ilmoitettava, onko saalis pyydystetty rannalta, alukselta, veden alta (sukeltaamalla) vai jäältä.

Lähde ja lisätietoja:

- 1.1.–30.4. ja 1.9.–31.12.2026
- Yksi rasvaeväleikattu lohi vuorokaudessa/ kalastaja.
 - Rasvaevällinen lohi on rauhoitettu. Kaikki rasvaevälliset lohet on heti päästettävä takaisin mereen.
 - Lohen kalastus on lopetettava loppupäivän ajaksi sen jälkeen, kun ensimmäinen rasvaeväleikattu lohi on otettu saaliiksi.
 - Kaikkien kalalajien kaikki saaliiksi otetut yksilöt on purettava kalastusveneestä maihin kokonaisina. 1.5.–31.8.
 - Kaksi lohita vuorokaudessa/ kalastaja (kalat voivat olla rasvaevällisiä tai rasvaeväleikkattuja).

Kaksi lohita vuorokaudessa/ kalastaja (kalat voivat olla rasvaevällisiä tai rasvaeväleikkattuja)

KALATALOUDEN KESKUSLIITTO

Kalastuksenvalvontakoulutus Kokkolassa toukokuussa

Kalatalouden keskusliitto kouluttaa kalastuksenvalvoja keväällä 2026. Kokkolassa järjestetään perus- ja jatkokoulutukset seuraavasti

- 26.5. Kokkola, koulutus ja koe
- 27.5. Kokkola, jatkokoulutus (lisätietoja myöhemmin).

Kalastuksenvalvojan on osoitettava kokeella, että hän hallitsee kalastuksenvalvojan tehtävälleen kuuluvat tiedot ja taidot. Kokeen kysymysten aiheina ovat mm. kalastuslaki ja kalastusasetus.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen:

Kaupallisen kalastuksen sisävesikalastuksen saalisilmoitus

Täytä ilmoitus ensisijaisesti sähköisesti sisävesien saalisilmoitusjärjestelmässä. Palvelun käyttö edellyttää, että käyttäjän tiedot on merkitty kaupallisen kalastajan rekisteriin. Rekisteriin merkityt henkilöt pääsevät palveluun, joka ohjaa ilmoituksen täyttöä ja lähettää sen lopuksi elinvoimakeskukseen.

Jos asiointipalvelun käyttö ei ole mahdollista, voit käyttää tulostettavaa lomaketta. Pyydä lomake sähköpostitse osoitteesta saalisilmoitukset@elinvoimakeskus.fi. Toimita hakemus Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen postitse, sähköpostitse tai käyntiasiointina. Lomake voidaan toimittaa myös yleisen asiointilomakkeen liitteenä.

Lähde ja lisätietoja: <https://elinvoimakeskus.fi/sisavesikalastuksen-saalisilmoitus>

Naiset vapaa-ajankalastajina -raportti julkistettu

Naisia motivoi kalastamaan erityisesti luonnosta nauttiminen ja stressistä palautuminen, kertoo tuore tutkimus, jonka on tehnyt Luonnonvarakeskus (Luke). Luke on tehnyt tutkimuksen yhteistyössä Suomen Vapaa-ajankalastajien kanssa. Raportin mukaan naiset käyttävät kalastamiseen miehiä vähemmän aikaa, ja suosivat miehiä useammin onkea, katiskaa, rysää ja verkkoja. Kalastavien tyttöjen määrä vähenee. Tutkimus perustui eri vuosina Lukessa kerättyihin kansallisiin aineistoihin, ja tuorein niistä oli vuodelta 2025. Tulosten mukaan suomalaiset naiset ovat kirjava joukko erilaisia vapaa-ajankalastajia kalastustaustan ja kokeneisuuden, tapojen ja aktiivisuuden suhteen.

Lähde ja lisätietoja:

LUKE, KANSILEHTI TUTKIMUSRAPORTISTA

Tiheäsilmainen katiska toimii erinomaisesti myös hoitopyynnissä.

MIKA YLI-SOINI

Kevään keikuntaa ja kukkoahvenia

Ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen. Tuo kuuluisa lentävä lause kävi toteen kalavesillämme, kun vielä hiihtolomalla 70 senttistä virheetöntä teräsjäätä kairatessa oli luontevaa ajatella pilkkikauden jatkuvan vähintään vappuun saakka, ehkä parhaimmillaan jopa äitienpäivään. Mutta niin vain jäät lähtivät järvistämme pääsiäisen tienoilla, ja innokkaimmat pyydyskalastajat avasivat avovesikautensa. Kävin itsekkin heittämissä toissa päivänä muutaman pyydön veteen ja tänään oli illan ohjelmassa käydä ensin hakemassa katiskoista muutama vauraampi raitapaita savupönttöön ja kalojen kypsymistä odotellessa koittaa naputella jotain runkoa tämä jutun juureksi.

Saalista tuli. Lahnoja, särkiä, salakoita, säynäviä, kiiskiä ja myös kymmenittäin ahvenia, mutta tavoiteltuja savukalan kokoisia ei tällä kertaa ensimmäistäkään. Eipä niitä keuhkaloja noin vaan haeta. Ahti antaa saalista, kun sille päälle joskus sattuu. Ja jutustakin tuli sen myötä tällainen.

Muistin virkistykseksi

Kevätkutuisten kalojen liikkuminen lisääntyy kudun aikana tuoden ne kalastajien pyydysten ulottuville ja helposti saaliiksi saataville. Muutama oleellinen ja tärkeä asia on muistaa kalaan lähtiessä: pyydyskalastamiseen tarvitaan aina kalastonhoitomaksun lisäksi vesialueen omistajan kalastuslupa. Pyydykset tulee merkitä näkyvästi kalastuslain mukaisesti ja ne tulee asettaa veteen niin, etteivät aiheuta loukkuja muille eläimille. Esimerkiksi matalaan rantaveteen laitettuun katiskaan veden yläpuolinen osa nielusta on suljettava, etteivät vesilinnut pääse uimaan katiskan. Keväällä saaliskalaa on tarjolla paljon, joten saaliiksi otetaan vain sen mitä omaan käyttöön tarvitaan. Ota vain sen minkä syöt, sillä kala säilyy tuoreimpana elävänä vedessä.

Mielen virkeydeksi

Suomen lyhyt kesä on täynnä erilaisia tapahtumia jokaiselle riittämiin, siitä huolimatta loppuun vielä muutama kalastusaiheinen menovinkki. Kaustisen Syvälammen tulevan kesän monenlaisiin kalastustapahtumiin ovat tervetulleita kaikki kalastuksesta kiinnostuneet tai muuten veden ääreen mielivät. Sinne on helppo tulla, onkia tai olla vain. Vanhan kaustilaisen sananlaskun mukaanhan Syviksellä paistaa aina aurinko. Alkukauden osalta ohjelma on vielä epävarmalla pohjalla johtuen kirjolohen saatavuusongelmista, silti kalenteriin on toukokuullekin merkitty kesäkauden avajaiset, perhokalastuskilpailu sekä nuorison kalastusilta Valtakunnallisen kalastuspäivän tapahtumana. Kesäkuussa jatketaan nuorisotoimintaa Vapapäivä-tapahtumalla, jossa olemme tänä vuonna yksi koko maan laajuisen tapahtuman kohteista. Juhannuksen jälkeen on vuorossa naisten oma kalastusilta Mimmit Kalastaa -tapahtuman muodossa ja heinäkuussa yhtenä Kaustinen käy kylään -esiintymispaikkana vestivaalitunnelma ja pelimannit tuodaan aivan veden ääreen rantalavalle kalastusaiheisine oheistoimineen. Tarkempaa tiedotetta näistä ja muista hulinoista on luettavissa Kaustisen kalastuskunnan facebookissa lähempänä tapahtumien ajankohtia.

Kannattaa mennä kalaan!

Mika Yli-Soini, puheenjohtaja

Kutsu kalatalousneuvoja osakaskunnan kokoukseen

Kun suunnittelette kokouksia, kutsukaa kalatalouskeskuksen kalatalousneuvoja kylään kertomaan ajankohtaisista asioista. Jäsenmaksuun sisältyy maksuton neuvontakäynti noin kerran vuodessa. Ota yhteyttä sähköpostilla tai puhelimitse.

Siianongintakausi alkaa – muista kalastusluvut

Siianongintakausi on alkamassa. Siianonginnassa 18–69-vuotiailla kalastajilla on oltava valtion kalastonhoitomaksu maksettuna ja se oikeuttaa ainoastaan yhden vavan käyttöön. Useamman vavan käyttö vaatii aina erillisen vesialueen omistajan luvan.

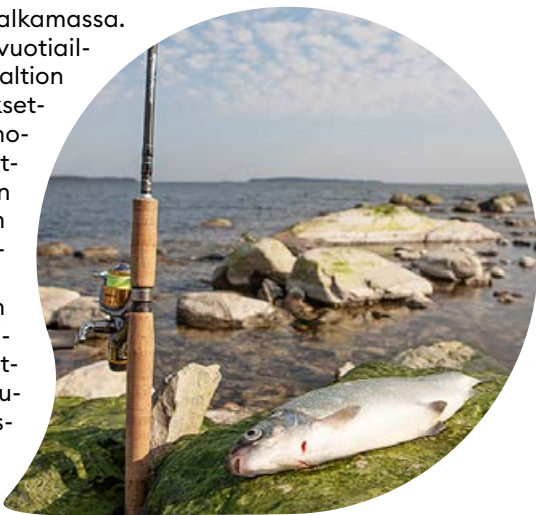
Kalastonhoitomaksun hinta on 47 € / kalenterivuosi, 16 € / 7 vuorokautta ja 6 € / vuorokausi. Luvan saa kätevästi verkossa osoitteesta Eräluvut.fi. Kalastonhoitomaksun laiminlyönnistä seuraa 100 euron rikesakko.

Mikäli kalastaa liian monella vavalla kyse on luvattomasta pyynnistä, mistä voidaan rangaista päiväsakoilla.

Saaliit talteen Omakalaan

Saadut kalat voi ilmoittaa Luonnonvarakeskuksen Omakala-sovellukseen, jonne tallennetut tiedot muodostavat kalastajan oman kalastuspäiväkirjan. Tänä vuonna myös kalastonhoitomaksun saa liitettyä Omakalaan.

Kalatalouden Keskusliitto

TAPIO GUSTAFSSON, KKL

Ilonpäivät 2003–2013 ja 2025

Ilonpäivien iloista sanomaa on julistettu 11 kertaa ja toivottavasti jatkoa vielä seuraa monta moni-
tuista kertaa yhdessä Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan naisten kanssa. Kerrataanpa historiaa.

- **2003 Ilonpäivään suunnitellaan vuoden 2004 keväälle**, Asta Asunmaa ja Seija Varila ideoivat uutta toimintaa
- **2004 ensimmäinen Ilonpäivä, Härmän kultokeskus**, n. 300 naista osallistui, Paula Alakkelä puhui naisena elämisen iloista ja su-
ruista
- **2005 Kaustisen Kansantaitokeskus**, Mar-
kus Korhonen puhui tapakulttuurista
- **2006 Lappajärven Kivitippu**, Ilonpäivän ilot-
telua -näytelmä, Kivijärven kivat ja kovat,
Piia Tulisalon esitelmä ”KokoNainen – kuka,
minäkö?”
- **2007 Kokkola Ammattiopiston auditorio**,
Matti Korkialan konsertti
- **2008 Isokyrön Kalliojärvi**, Kaksi linja-autoa
Keski-Pohjanmaalta, valehtelun SM-mestarit
Impi ja Auvo
- **2009 Veteli Urheiluhalli**, n. 200 osallistujaa,
paikallisia esiintyjä, PlusPisteen muotinäy-
töksessä Halsuan Maa- ja kotitalousnaiset
esittivät kierrätysmateriaaleista valmistettu-
ja asusteita, alaveteliläisten miesten Los Bal-
larinos -tanssiesitys, Minna Pesolan ja Pau-
la Varilan Otteita elävästä elämästä -esitys
- **2010 Härmä, Pover Park**, Eeva-Liisa Impolan
johtatus värien vaikutuksesta mielialaan
- **2011 Perho koulukeskuksen auditorio**, paikal-
lista ohjelmaa
- **2012 Lapua kulttuurikeskus Paukku**, Ruislei-
pä-talkoot
- **2013 Kalajoki**, suunniteltiin kaksipäiväistä ta-
pahtumaa, mutta peruuntui vähäisen osallis-
tujamäärän vuoksi
- **2025 Seinäjoki, Piirin alue**, Kekri-lounas ja
illallinen, markkinahumua, yllätysohjelmaa,

Mervi Mäki-Nesteen Järjestöt muutoksessa
-puhe, Ada Togrenin Emäntä ajassa -esitelmä,
kansanmusiikkia, Kekripukki ja muut kekri-
perinteet, tulishow.

Ilonpäiviin on liittynyt
oleellisesti hyvä ruoka
ja iloinen puheensorina.
Syksyisin marrakuus-
sa vietettiin keskipohja-
laisvoimin Kaamoksen
kaatajaisia. Iloa ei siel-
täkään puuttunut.

Iloisin terveisin

Anu Karhukorpi, Keski-Pohjanmaan MKNn pj.

Hae mukaan Maistuva maaseutuyritys -kilpailuun!

Vuoden 2026 Maistuva maaseutuyritys -kilpailu on avoinna ja tällä kertaa yri-
tykset voivat itse hakea palkintoa. MKN yhteistyössä Lomalaitumen ja MTK:n
kanssa etsii jälleen rohkeita uudistajia ja maaseudun makujen mestareita jokai-
sesta maakunnasta. Kilpailu on avoin laajasti maaseudun ruokapalveluja tar-
joaville toimijoille maataloista ja elintarvikkeiden jalostajista ravintoloihin, kah-
viloihin, pitopalveluyrityksiin ja maaseutumatkailuyrityksiin sekä muihin ruo-
kaelämyksiä tuottaviin yrityksiin. Maakunnalliset voittajat palkitaan Farmari-
maatalousnäyttelyssä tulevana kesänä Kalajoella.

Maakunnallisten tunnustuspalkintojen lisäksi palkitaan
kolme valtakunnallista voittajaa rahapalkinnoin: voittaja saa
1 000 euron palkinnon ja kaksi kunniamaininnan saajaa saa-
vat kumpikin 500 euroa. Kilpailuun voi ilmoittautua 10.5.2026
saakka. Lue lisää kilpailuun osallistumisesta ja hae mukaan:

Makumuistot elävät – perinneruuat kertovat tarinaa

Perinneruuat siirtyvät sukupolvelta toiselle. Ne
ovat osa identiteettiämme, yhteisiä tarinoita ja
tapaa olla yhdessä. Monelle tuttu maku vie het-
kessä takaisin lapsuuden juhliin, kesiin mummo-
lassa tai arkisiin hetkiin, jotka ovat myöhem-
min muuttuneet rakkaisiksi muistoiksi. Perinne-
ruuan äärellä muistamme ihmisiä, paikkoja ja
tunnelmia, joilla on ollut elämässämme merki-
tystä. Siksi perinneruuat eivät ole vain ruokaa,
vaan osa kulttuuria ja yhteisöllisyyttä.

Haluamme nyt selvittää, mikä on Keski-Poh-

janmaan suosituin perinneruoka.

MKN Keski-Pohjanmaa etsii keskipohjalaisia
perinneruokia. Kerro nettilomakkeella oma eh-
dotuksesi siitä, mikä ruoka tai raaka-aine ku-
vaa mielestäsi parhaiten keskipohjalaisista ruo-
kaidentiteettiä ja on mielestäsi aito keskipohja-
lainen perinneruoka.

Voit kertoa myös oman ruoka-aiheisen ta-
rinasi. Jaamme nimettömästi tarinoita vuoden
2026 aikana Maa- ja kotitalousnaisten Face-
book-sivustolla.

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan
MKN-tuotepaketti Kokkolassa 2.11. pidettäväs-
sä vuosikokouksessa. Kysely on auki 28.11.2026
saakka.

Kerro oma perinneruoka-
tarinasi ja osallistu kyselyyn
– sinun kokemuksesi ja maku-
muistosi ovat tärkeitä!

Tästä vastaamaan:

Kuusenkerkät talteen!

Kevät ja alkukesä on oivaa aika valmistaa kuusen-
kerkkäsiirappia. Se soveltuu lisukkeeksi jogurttiin,
jäätelön päälle tai lettujen kaveriksi vaahterasiira-
pin tilalle. Kuusenkerkät kerätään keväällä tai alku-
kesästä, kun vaaleanvihreät versot ovat läheneet
kasvuun. Kuusenkerkät sisältävät runsaasti C-, K1-
ja A-vitamiinia. Kuusenkerkkäsiirappia voi valmis-
taa sekä keittämällä että auringonvalossa uutta-
malla. Uuttamalla valmistettu siirappi on juokse-
vampaa ja maistuu voimakkaammin havulle.

Keittämättä valmistuva kuusenkerkkäsiirappi lasipurkissa

puoli purkkia (n. 2 dl) kuusenkerkkiä
puoli purkkia (n. 2 dl) sokeria

1. Laita huuhdellut ja valutetut kerkät lasi-
purkkiin ja painele tiukasti purkin pohjalle.
Kaada päälle sokeri.
2. Laita kansi löyhästi päälle kiertämättä
sitä kiinni tai käytä lautasta kantena.
3. Nosta purkki aurinkoiselle ikkunalle.

Voit kääntää purkkia päivän parin
välein, mutta se ei ole välttämätöntä.

4. Kun kaikki sokeri on sulanut, siivilöi
siirappi puhtaaseen purkkiin. Halutes-
sasi voit antaa siirapin maustua vielä
muutaman päivän ennen siivilöintiä.
5. Säilytä siirappi viileässä. Säilyy ainakin
vuoden.

Muista – kuusenkerkkien keräämiseen tarvitaan aina maanomistajan lupa!

Milka Kähtävä

Seuraa Facebook-sivujamme:
KESKI-POHJANMAAN
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tilaa uutiskirje

kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

MKNn
verkkokaupan
järjestötuotteet:

Maa- ja kotitalousnaiset järjestävät luentoja ja opastusta eri aiheisiin myös verkossa. Ota yhteyttä Kirsiin, Milkaan tai Millaan!

HUOM!

Sankarilamma kruunaa niin juhla- kuin arkipöydänkin

Lampaan liha ei välttämättä kuulu ihan jokaisen ruokapöytään ja monesti se ajatellaan pääsiäisen juhla-ateriaksi. Ei ole kuitenkaan mitään syytä, miksei lammasta voisi ottaa osaksi arjen ruokapöytää. Lampaan lihaa on saatavilla ympäri vuoden, vaikkakin sen pääsesonki on pääsiäisenä. Lampurit laittavat lampaita ja karitsoja teuraaksi useamman kerran vuodessa, joten tuoretta lihaa on ostettavissa suoraan tiloilta.

Karitsan liha on miedompaa ja vähärasvaimpaa kuin aikuisen lampaan liha. Karitsa soveltuu hyvin arkiseen ruokapöytään. Esimerkiksi jauhelihasta saa helposti ihan perinteisiä, maukkaita arkiruokia, kuten mehukkaita lihapullia tai lihamureketta. Jos kaipaat hieman eksoottisempaa herkkua, kokeile valmistaa kebabia! Itsetehty kebab on varmasti parempaa kuin peruspizzerioista saatava versio, ja maistuu nuorisollekin erinomaisesti. Aikuisen lampaan liha vaatii pidemmän kypsytysajan, joten se soveltuu pataruokiin tai keittoihin.

Nyhtölamma on herkkua, jonka valmistaminen vaatii aikaa, mutta sopii niin arkeen kuin juhlaankin. Nyhtölammasta voi valmistaa kerralla isomman satsin ja sen jälkeen pakastaa pienempinä annoksina, jolloin se on sulatettuna helposti käytettävissä esimerkiksi tortiljojen tai pitaleipien täytteisiin, salaatteihin tai keittoihin.

Nyhtölamma (G, M)

10–12 n. 2 kg	annosta luutonta karitsan- tai lampaanpaistia
2 tl	suolaa
1 rkl	silputtua tuoretta timjamia
1 rkl	silputtua tuoretta rosmariinia
0,5 tl	mustapippuria
2–3	sipulia
1–2	porkkanaa
2 vartta	lehtiselleriä
6	valkosipulinkynttä
1 oksa	tuoretta rosmariinia
2–3 oksaa	tuoretta timjamia
3–5 dl	vettä tai lihalientä
0,5 dl	punaviinietikkaa
puolikas	sitruuna
0,5–1 ruukku	tuoretta minttua (suolaa)

1. Sulata paisti jääkaapissa, jos käytät pakastettua lihaa. Kuivaa liha talouspaperilla. Hiero lihan pintaan suola, timjami, rosmariini ja pippuri. Halutessasi voit korvata tuoreet yrtit kuivatuilla. Käytä 1 tl kumpaakin.
2. Nosta liha korkeareunaiseen uunipataan tai -vuokaan. Anna maustua huoneenlämmössä noin tunti.

3. Leikkaa selleri sekä kuoritut sipulit ja porkkanat reiluksi paloiksi. Kuori valkosipulinkynnet, mutta jätä ne kokonaisiksi. Lisää kasvikset vuokaan. Kaada vuokaan kiehuva vesi ja viinietikka. Neste saa peittää noin 2/3 lihasta.
4. Nosta pata tai vuoka uuniin ilman kantta ja paista 200 asteessa tunti. Alenna uunin lämpötila 150 asteeseen. Peitä pata kannella tai foliolla ja jatka paistamista vielä 5–10 tuntia. Lihan voi jättää uuniin kypsymään myös yön yli. Lihan sisälämpötilan pitää nousta vähintään 95 asteeseen, mielellään yli.
5. Ota pata uunista. Siivilöi liemi. Lusikoi halutessasi kasvikset tarjoilukulhoon. Jäähdytä liemi ja kuori pinnalle jähmettynyt rasva pois.
6. Revi liha esimerkiksi kahden haarukan avulla tai reilusti käsin suikaleiksi. Lusikoi lihan joukkoon hieman kuumennettua paistolientä mehevyyttä ja makua lisäämään.
7. Levitä revitty liha kuumennetulle tarjoiluvadille. Mausta sitruunamehulla ja raastetulla kuorella (muista pestä sitruuna huolellisesti), hienonnetulla mintulla ja tarvittaessa suolalla.

Vinkki! Tarjoa lihan lisänä valkosipuliperunoita. Salaatiksi sopii erinomaisesti coleslaw-tyyppinen kaalisalaatti.

Sankarilamma luonnossa

Paitsi, että lamma ja karitsa maistuvat herkulliselta, ne ovat myös kotoperäisen luontomme sankareita. Maatalouden tehostuminen alkoi 1880-luvulla ja on kiihtynyt 1950-luvun jälkeen vauhdikkaasti. Tämä on hävittänyt vanhasta maalaismaisemasta, perinnebiotoopeista, jopa 90 % viimeisen 50 vuoden aikana. Perinnebiotoopit ovat korvaamattomia elinympäristöjä monille lajeille, joten niiden häviäminen nopeuttaa myös lajikirjon häviämistä.

Lamma laitumella

Perinnebiotooppien ja muiden monimuotoisten luontokohteiden paras hoitokeino on laidunus. Laiduntavia eläimiä voivat olla lampaan lisäksi esimerkiksi nauta ja hevonen. Lampaalla on pienen kokonsa vuoksi monia etuja, millä se pärjää mainiosti vähätuottoisella perinnebiotoopilla tai luonnonlaitumella. Lamma käyttää laidunalueen kasvillisuutta monipuolisesti hyödykseen, usein myös pienen turpansa ansiosta tarkemmin kuin suuremmat eläimet ja liikkuu myös vaikeakulkuisessa maastossa ketterämmin. Keveinä eläiminä lampaat eivät tiivistä maaperää yhtä paljon kuin naudat tai hevoset, mikä kuohkeuttaa maanpintaa ja luo hyvät itämisedelly-

tykset vaatelioiden ja uhanalaisten niittykasvien siemenille. Pieni, vaatimaton lamma on siis suuri monipuolisen luonnon sankari ja luontokadon hidastaja.

© MAASEUTUVERKOSTO MEDIAFARM

Lampaan villa

Kotimainen lampaanvilla on kehrättyä uskomattoman pehmeää ja lämmintä. Suomenlampaan villasta tehty villaneule on monessa mielessä ilmastokestävä valinta. Raaka-aineet on tuotettu lähellä, usein pienissä paikallisissa kehräämöissä, jolloin niiden hiilijalanjälki säilyy pienenä. Ilmastokestävyyden voi sanana ymmärtää myös toisella tavalla: villa on pohjoiseen ilmastoon sopeutuneen eläimen tuottamaa, pohjolan vaihtelevat säät kestävää raaka-ainetta.

Jos siis haluat tarjota pöydässäsi lammasta tai pukeutua lämpimästi, valitse kotimainen, monipuolinen lamma. Tuet sekä lähialueesi lampuria, että luonnon monimuotoisuutta, jotta molemmilla on edellytykset menestyä kestävästi seuraaville sukupolville.

Milla Siltanen

Milka Kähtävä

Tuula Puoskari ja Taito Keski-Pohjanmaa

Suuntasin tällä kertaa Maaseudun naisia -haastatteluun Kokkolaan Taito Keski-Pohjanmaan toimipisteeseen. Siellä minut vastaanotti toiminnanjohtaja Tuula Puoskari sekä iloinen joukko taitavia naisia.

Kuka on Tuula Puoskari?

Tuula kertoo olevansa onnellisesti naimissa ja neljän aikuisen lapsen äiti sekä neljälle pienelle lapselle Tummu. Tummu ei viittaa mm. Kälviällä mummusta käytettävään nimitykseen vaan Tummu tulee sanoista Tuula-mummo eli Tummu.

Tuula on asunut miehensä kanssa Kalajoella 26 vuotta. Molemmat ovat kotoisin pohjoisesta, mutta Kalajoesta on tullut upea kotikaupunki vuosien myötä. Tuulan äiti on Sodankylästä ja isä Kuusamosta. Ennen Kalajoelle muuttoa Tuula ehti asua usealla paikkakunnalla. Hän toimii Taito Keski-Pohjanmaa-

ry:ssä toiminnanjohtajana. Sitä ennen työt olivat pääosin koulumaa-ilmassa.

Mikä on Taito Keski-Pohjanmaa?

Taito Keski-Pohjanmaa järjestää käsityökurseja, kutomotoimintaa, käsityökouluja ja työpajoja. Työpajoista mainittakoon puutyöt ja kankaanpainanta. Kokkolassa ja Kalajoella tarjotaan myös keramiikkaopetusta. Lisäksi on kuntouttavaa työtoimintaa ja taiteen perusopetukseen kuuluva käsityökoulu. Sisustuskoulu ja Luova Seniori ovat koulutuksia, joita toteutetaan yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi järjestämme yksin tai yhdessä muiden kanssa erilaisia tapahtumia. Viime syksynä toteutettiin upea valopuisto Kalajoelle lasten ja nuorten kanssa Kalajoki 500 vuotta -juhlavuoden kunniaksi. Toimipisteitä on Kokkolan taitokeskuksen lisäksi Kalajoella ja Sievisä. Taito Keski-Pohjanmaa luo käsityön tulevaisuutta ja on luotettava kumppani sekä hanke- että kurssitoiminnassa.

Yhteistyö Farmarin kanssa

Taito Keski-Pohjanmaa tekee yhteistyötä Farmari-maatalousnäyttelyn ohjelmasuunnittelussa ja näytteilleasettajamarkkinoinnissa kädentaitajille. –Näytteilleasettajia on tulossa läheltä ja kaukaa. Eri käsityömateriaalien edustajia on saatu mukavasti paikalle, joten luvassa on laaja kokonaisuus kädentaitajia ja heidän tuotteitaan, summaa Tuula.

Taito Keski-Pohjanmaan vuosi täynnä toimintaa

–Farmarin lisäksi olemme kesällä Kalajoella Havulassa (Plassintie 56), jonne olemme tuottaneet näyttelyt, käsityömyymälän sekä ylläpidämme kesäkahvilaa. Havulassa kannattaa käydä myös Farmarin aikaan. Lisäksi meillä on pop up -käsityömyymälä Vohvelikahvilassa Kokkolan museokorttelissa koko kesän ajan ja tietysti olemme mukana Kaustisen Folk Music festivaaleilla pop up -myymälällä, listaa Tuula.

Lisäksi tämän vuoden käsityötekniikkaa tilkkuilua esitellään eri-

KIRSI YLITALO

Tuulan suosikit Farmarin Snellman- lavan tapahtumista ja Taito Keski- Pohjanmaan osastolta

- To 25.6. Isokummun kehräämön Satu Kumpulaisen haastattelu aiheesta Suomenlampaasta maailman parasta villaa. Halukkaat voivat kehrätä varttinällä Taito Keski-Pohjanmaan osastolla.
- Pe 26.6. esitellään Fransu-pitsiä, sen historiaa ja solmuja. Farmarissa on Fransu-pitsinäyttely ja Fransu-solmuja voi tulla tekemään osastolle.
- La 27.6. ohjelmassa tilkkuilu, joka on vuoden 2026 käsityötekniikka. Osastolla voi tehdä oman tilkkukoron. Lauantaina on myös inspiroiva Peter Vesterbackan haastattelu aiheesta innovatiivisuus ja luovuus valloilleen.

laisissa tapahtumissa ja kursseilla. Vuoden teemana on Hyvää oloa käsitöissä ja toimintaa tarjotaan koko perheelle.

Tervetuloa Farmariin!

–On hienoa nähdä, miten Farmari yhdistää viihteen ja asian, ja sopi-

vathan ne hienosti yhteen, toteaa Tuula ja toivottaa kaikki tervetulleeksi Farmariin Kalajoelle 25.–27.6.2026.

Kirsi Ylitalo

